

Vlaams
Parlement

vergadering **C210**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 10 juni 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de gebrekkige informatie over de energieprestatie van Vlaamse overheidsgebouwen en de controle erop – 2206 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over energieronselaars en hoe Vlaanderen daartegen kan optreden – 2251 (2019-2020)	6
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vergelijkende studie door PricewaterhouseCoopers van de elektriciteits- en aardgas prijzen in België en de ons omringende landen – 2338 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitbetaling van de forfaitaire vergoeding voor water en elektriciteit in het kader van de coronamaatregelen – 2398 (2019-2020)	14
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het verlagen van de ondersteuning voor hernieuwbare energie – 2407 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling – 2419 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de afbouw van steunmaatregelen voor duurzame energie – 2466 (2019-2020)	18
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitbreiding van de middelen voor het Just Transition Fund en de stand van zaken met betrekking tot het territoriale 'Just Transition'-plan van België – 2491 (2019-2020)	31

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de gebrekkige informatie over de energieprestatie van Vlaamse overheidsgebouwen en de controle erop – 2206 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, een paar weken geleden las ik een artikel waaruit toch wel wat zorgwekkend nieuws te leren was over de opvolging van de energieprestaties van Vlaamse overheidsgebouwen in de brede zin, zowel die van de eigen Vlaamse administratie als die van de lokale en andere overheden. Daaruit viel te leren dat het Vlaams Energieagentschap (VEA) al sedert 2016 blijkbaar geen controles meer heeft uitgevoerd op de vraag of die overheidsgebouwen al dan niet beschikken over energieprestatiecertificaten (EPC's).

Het VEA heeft ook geen volledig adressenbestand van alle publieke gebouwen die over zo'n EPC moeten beschikken, wat op zich al zorgwekkend is. Het is algemeen bekend dat in 2015 maar goed en wel 38 procent van de Vlaamse overheidsgebouwen voldeed aan de normen voor energie-efficiëntie, wat op zich niet goed is. De Vlaamse Regering heeft terecht in haar klimaatplan de ambitie geformuleerd om de uitstoot van overheidsgebouwen ieder jaar met 2,5 procent te verminderen, wat een zeer terechte ambitie is, maar die moeilijk rijmt met de vaststelling dat er blijkbaar alleen maar manke controlemechanismen bestaan. Je kunt moeilijk ambities waarmaken als je ze niet kunt meten. Je kunt er natuurlijk wel een mooi verhaal over vertellen, maar dat brengt niet veel op.

Minister, hoe denkt u de realisatie van die ambitie van min 2,5 procent per jaar te meten als we zelfs niet weten van welk punt we vertrekken, laat staan dat we dat voor alle gebouwen kunnen doen? Op die manier is het natuurlijk gemakkelijk ambities te formuleren, maar als je geen nulpunt hebt, haal je altijd de meet.

Hoe kan het dat een agentschap als het VEA, wetende dat EPC's al jaren verplicht zijn voor overheidsgebouwen, na al die jaren niet eens beschikt over een volledige lijst met adressen van alle overheidsgebouwen die zouden moeten voldoen? Dat zou nog maar de eerste stap moeten zijn en zelfs die heeft men niet gezet tot nu toe.

Wie is er binnen de Vlaamse overheid verantwoordelijk – niet met naam en serie-nummer – voor het opvolgen van de energieprestaties van de Vlaamse overheidsgebouwen en aan wie en op welke manier wordt daarover gerapporteerd, als blijkt dat heel wat gebouwen geen EPC hebben of zelfs niet bekend zijn?

En dan de laatste stap in de hele oefening: zijn er op dit moment cijfers beschikbaar over de evolutie van de energie-efficiëntie van de eigen gebouwen en zo ja, waarom zijn die niet in het bezit van het VEA? Als startpunt van een evaluatieproject lijken dit noodzakelijke vragen om een antwoord op te krijgen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Tobback, ik verwijs naar het actieplan van 1 juli 2017 over energie-efficiëntie. Dit was de start van tal van acties, energiescans, projecten enzovoort. De Vlaamse overheid beschikt sinds 2015 over een nulmeting van het energieverbruik voor de uitvoering van het actieplan energie-efficiëntie van het Vlaams EnergieBedrijf (VEB). Het verbruik van elektriciteit, aardgas en stookolie voor de gebouwen en de technische installaties werd in kaart gebracht in

één databank, Terra. Het energieverbruik van de betrokken agentschappen wordt elk jaar aangevuld, verrijkt en gevalideerd.

Het VEA beschikt over de adressen van alle gebouwen in Vlaanderen die een energieprestatiecertificaat moeten hebben, maar niet alle gebouwen van de overheid moeten over een energieprestatiecertificaat beschikken. Daar zit al een belangrijke nuance in.

Het VEB werkt samen met Het Facilitair Bedrijf aan de databanken Terra en Vastgoed. In deze databanken staat elk gebouw van de Vlaamse Overheid, van het Vlaams Parlement en een kantoor van VDAB, tot een sluisgebouw in Zeebrugge en een technische werkplaats van het Agentschap Wegen en Verkeer. Per gebouw zijn onder andere de volgende gegevens beschikbaar: adres, beheerder, energieverbruik, oppervlakte, ouderdom, eigendom, enzovoort.

Elk gebouw van de Vlaamse overheid heeft een eigen beheerder. Dit kan de gebruiker van het gebouw zijn, bijvoorbeeld VDAB, het kan ook Het Facilitair Bedrijf zijn als beheerder van veel gebouwen van de Vlaamse Overheid. Het is in eerste instantie aan de beheerders van de gebouwen om de bestaande regelgeving te respecteren, toe te zien op veiligheid en onderhoud en ook de energieprestaties van de gebouwen op te volgen. Zo zorgen de diensten van het Vlaams Parlement dat hun gebouwen voldoen aan de energieregelgeving van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Een aantal diensten hebben een eigen interne rapportering, en alle diensten geven hun energiedata door aan het VEB. Zij beheren de centrale databank Terra en van daaruit rapporteert men.

Sinds 2017 wordt de energiebesparing van de Vlaamse overheid jaarlijks berekend. Over de periode van de eerste drie jaar is de besparing gemiddeld 2,25 procent per jaar, dus boven de doelstelling van 2,09 procent.

U hebt ook verwezen naar de doelstelling van 2,5 procent die we hebben afgesloten in het regeerakkoord. Aangezien de energiebesparing de afgelopen drie jaar op een goed ritme zit van een besparing van 2,25 procent ben ik ervan overtuigd dat we die 2,5 procent zullen halen. Dat zal ook de inzet zijn van alle beheerders – we hebben dat ook gevraagd –, in het bijzonder van Het Facilitair Bedrijf en van het VEB.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik dank u voor de informatie. Maar eigenlijk bent u, al dan niet bewust, een aantal dingen door elkaar aan het halen. Ik heb geen vraag gesteld naar het energiegebruik maar naar de energie-efficiëntie. Dat zijn twee verschillende dingen.

Ik ga niet betwisten dat de Vlaamse overheid globaal genomen ongeveer 2,2 procent per jaar minder verbruikt. Maar dan hebben we het alleen over de eigen Vlaamse overheidsgebouwen, en niet over gemeentebesturen of bijvoorbeeld schoolgebouwen. Eigenlijk zegt dat niets over de energie-efficiëntie van de gebouwen. De EPC-certificaten handelen over de energie-efficiëntie van een gebouw. Het gaat over het soort gebouw dat je in eigendom hebt en dat je gebruikt.

Je kunt bij wijze van spreken twee activiteiten privatiseren en dan vervalt het energiegebruik van het Vlaamse Gewest in die activiteit tot nul. Dat is een besparing van 100 procent, maar het gebouw zelf en de activiteit die erin wordt uitgeoefend blijft net evenveel energie verbruiken. Je hebt dan gewoon de rekening naar iemand anders doorgeschoven. Terwijl het de ambitie is om het gebouwenpark en de energie-efficiëntie van het gebouwenpark, met de Vlaamse overheid als voorbeeldrol daarin, mee aan te pakken.

Als u energiebesparingen probeert te doen door activiteiten af te stoten is dat eigenlijk geen energiebesparing. Dan is dat een kostenbesparing voor de overheid maar geen energiebesparing voor de samenleving. Vandaar het belang van die EPC's en van de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid.

Ik heb u weinig horen zeggen over het globale percentage van de overheidsgebouwen die een EPC moeten hebben. Ze moeten dat niet allemaal hebben, maar minstens van diegenen die het moeten hebben had ik graag geweten hoeveel procent er effectief een hebben vandaag. Blijkbaar is ook dat niet duidelijk. Daar zit de rol van de Vlaamse overheid als voorbeeld, als trekker, als investeerder en initiatiefnemer. En daar fietst u toch een beetje rond.

Ik betwist niet dat we op dit ogenblik minder energie verbruiken. De vraag is waarom en op welke manier. Als we aan alle burgers vragen om EPC-certificaten voor te leggen, waarom kan de Vlaamse overheid dan niet als eerste zeggen hoeveel ze er heeft, en wanneer ze ze allemaal zal hebben? Want daar hebt u eigenlijk niet op geantwoord, merk ik.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Mijnheer Tobback, ik moet u volledig gelijk geven. Als wij, als Vlaamse overheid, onze inwoners en onze woningen een energieprestatie opleggen, is de vraag waarom we dan niet met onze eigen gebouwen het voorbeeld zouden geven. Ik heb daar lokaal al heel wat vragen over gesteld, onder meer over de energieprestatie van nieuwe sporthallen en nieuwe administratieve gebouwen. Daar krijg ik inderdaad geen antwoord op. Ik vind het vreemd dan te horen dat het niet hoeft en dat het niet noodzakelijk is. Als we onze eigen bevolking iets opleggen, denk ik dat het wel noodzakelijk is dat we in ieder geval het goede voorbeeld geven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb hier in het verleden ook al vragen om uitleg over gesteld. Wat ik vaststel, is dat ik de stellige indruk of meer heb dat het VEA systematisch onderbemand is. Het VEA krijgt van de Vlaamse overheid en het Vlaams Parlement steeds meer taken toegewezen. Ik steun dat natuurlijk, want energie is een steeds belangrijker wordende sector, maar het personeelsbestand volgt gewoon niet. Ik zou u echt willen vragen om daar meer in te investeren. Ik weet dat uw voorganger, voormalig minister Tommelein, dat heeft aangekondigd, maar ik heb niet kunnen controleren of hij dat ook heeft gedaan. Ik denk dat dit belangrijk is.

Het is een zaak allerlei zaken in de wet in te schrijven en richtlijnen uit te vaardigen, maar het is natuurlijk een andere zaak ervoor te zorgen dat die richtlijnen kunnen worden nageleefd. Het is natuurlijk bijzonder moeilijk met een relatief beperkt personeelsbestand een enorme hoeveelheid taken te moeten volbrengen. Heel die regelgeving is interessant, maar ze valt moeilijk op te volgen. Om die reden pleit ik ervoor het VEA meer te ondersteunen en meer te bestaffen, zodat het agentschap tegen zijn taak opgewassen is.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het EPC van publieke gebouwen is, voor de duidelijkheid, verouderd. Ik denk dat iedereen weet dat we dit bekijken en dat er in 2022 een EPC voor alle niet-residentiële gebouwen komt.

Mijnheer Tobback, wat de energie-efficiëntie betreft, denk ik dat we de vraag verkeerd hebben begrepen. Uw vierde vraag was of er cijfers over de evolutie van de energie-efficiëntie beschikbaar zijn. Ik zal het antwoord schriftelijk overmaken, want ik heb die gegevens niet bij me. Ik denk dat het een misverstand is.

De voorzitter: We noteren dit en zodra we die informatie hebben, sturen we ze door.

De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik dank u voor de bijkomende informatie die ik zal krijgen, maar het moet me van het hart dat het me een beetje verrast. Ik heb een vraag om uitleg gesteld over het feit dat een massa overheidsgebouwen geen EPC heeft en dat er sinds 2016 geen controles op het bezit van die EPC's zijn. Ik heb in mijn vraag om uitleg vermeld hoeveel procent van de overheidsgebouwen aan de normen voldoet en hoeveel procent daar dus niet aan voldoet. Het verrast me dat u verwonderd bent om het feit dat ik een vraag om uitleg over de energie-efficiëntie stel. Ik denk dat u op uw kabinet een cursus 'begrijpend lezen van vragen om uitleg' zult moeten organiseren, want mijn vraag om uitleg was vrij helder en vertrok vanuit de vaststelling dat er een gebrek aan EPC's is. Ik heb u gevraagd hoe u, bij gebrek aan EPC's, een adressenlijst en opvolging, denkt te kunnen bewijzen dat de energie-efficiëntie van gebouwen uw doelstelling is of hoe ver u daarmee staat. Ik dank u voor het feit dat u die informatie nu schriftelijk zult bezorgen, maar het lijkt me nuttig dat vragen om uitleg worden gelezen en dat uitleg wordt gegeven over wat in een vraag om uitleg wordt gesteld.

Ik wil toch nog eens beklemtonen, los van het antwoord, dat ik het gevoel heb dat de Vlaamse overheid op dit ogenblik – of dat nu de schuld is van het VEA of van iemand anders – haar voorbeeldrol als investeerder in energie-efficiënte gebouwen onvoldoende ter harte neemt. Ik sta er volop achter dat men van burgers, bedrijven en anderen eist dat zij investeren in energie-efficiënte gebouwen, maar dan zal de Vlaamse overheid dat ook moeten doen. Dan moet ze kunnen tonen dat ze dat doet, moet ze dat zichtbaar doen en moet ze daar een leidende rol in spelen, in plaats van er zelf de kantjes af te lopen en dan te zeggen: 'We proberen en we doen ons best, want we zijn aan het wachten tot we het gaan hervormen'. Als Vlaamse overheid, die de regels maakt, bent u ook de eerste die verantwoordelijk is om ze zelf na te leven. Het is jammer als blijkt dat dat dan halfslachtig of halfhartig gebeurt.

De voorzitter: We hebben genoteerd dat de overheid wel degelijk energie bespaart. De cijfers daarover komen schriftelijk, mijnheer Tobback.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over energieronselaars en hoe Vlaanderen daartegen kan optreden – 2251 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dit is een vraag die geregeld opduikt, over mensen die op een oneerlijke manier energie proberen te verkopen aan meestal achteloze burgers. Ik heb deze vraag half mei ingediend, maar ze is actueler dan ooit, omdat we nog maar pas gezien hebben dat de energieprijzen in ons land bij de hoogste zijn in Europa. Dat is al langer zo, minister. Dat is zeker niet uw schuld. Ik wil zeker niet zeggen dat u daar op korte termijn iets aan kunt doen. Wat we wel kunnen, is ervoor zorgen dat mensen de best mogelijke contracten krijgen. En dat is nu niet het geval.

Wat is wel het geval? Er zijn in Vlaanderen energieronselaars actief, die proberen om nietsvermoedende burgers oninteressante energiecontracten aan te smeren. Ik heb me ook laten vertellen dat er blijkbaar een groep mensen is die op alles 'ja' zegt,

als men hun vraagt om iets te kopen, iets te doen of iets aan te nemen. Als er dan iemand aan de deur een interessant contract komt aanbieden, is een groep mensen geneigd om daar 'ja' op te zeggen. Die energieronselaars mikken op de onwetendheid van een aantal mensen, om ze zo bepaalde contracten aan te smeren.

Het gaat dan vaak om onbekende bedrijven, zoals vlaamseenergiedienst.be en Vlaamse Dienst Energie, die de indruk geven dat ze door Vlaanderen zijn erkend of dat ze zelfs een soort overheidsdienst zijn, wat helemaal niet het geval is. Zij gebruiken zeer agressieve verkooptechnieken.

Aan mijn deur zijn ze nog niet geweest, toch niet op een moment dat ik thuis was, maar het is wel iets dat de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) geregeld aanklaagt. Het probleem is niet alleen dat de verkoopmethodes agressief zijn. Het is ook zo dat de zaken foutief en misleidend worden voorgesteld. Bovendien geven ze de indruk dat ze in opdracht van de overheid komen, wat dus helemaal niet het geval is.

Minister, in antwoorden op eerdere soortgelijke vragen werd mij gemeld dat men contact zou zoeken met het federale niveau om hier paal en perk aan te stellen. Het federale niveau heeft hierin immers ook een aantal handvatten. Is dat gebeurd? Wat is de stand van zaken?

Dit soort verkooptechnieken is wrang, net omdat vaak de meest kwetsbaren gevisieerd worden. Diverse armoedeorganisaties trokken ook al aan de alarmbel. Bent u bereid om met hen in dialoog te gaan om te onderzoeken hoe net deze doelgroep beter kan worden beschermd?

Ik stel vast dat, alle inspanningen van onder andere de VREG ten spijt, nog steeds een groep mensen de V-test niet kent. Het is belangrijk dat we bekijken hoe we dat alsnog kunnen versterken. Er is een groep van mensen die geregeld van energieleverancier wisselt, maar ook een andere groep die dat nooit doet. Het is goed om met een aantal organisaties, zoals armoedeorganisaties, in dialoog te gaan, om te bekijken hoe die V-test nog meer bekend kan worden gemaakt.

Nieuwe afspraken met leveranciers dringen zich op over goede verkooppraktijken. Ik weet dat dit vooral een federale bevoegdheid is, maar goede afspraken maken, staat volgens mij los van het bestuurlijke niveau en kan dus altijd. Het is nooit verboden om goede afspraken te maken met leveranciers, een soort gentlemen's agreement. Wilt u daar werk van maken, om zo de energieconsument beter te beschermen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, we moeten inderdaad vaststellen dat er recent opnieuw veelvuldig melding wordt gemaakt van misleidende en agressieve verkooppraktijken van elektriciteits- en gascontracten.

Op federaal vlak is, zoals u weet, een gedragscode opgesteld waaraan energieleveranciers zich moeten houden. De FOD Economie staat in voor het handhaven van deze code. Enkele energieleveranciers hebben deze code niet ondertekend. Het is ook duidelijk dat sommige van die bedrijven proberen via tussenpersonen klanten te misleiden of zelfs durven te suggereren dat ze vanuit de Vlaamse overheid werken. Zo proberen ze het vertrouwen van de klanten te winnen.

In verband met deze misleidende praktijken heeft de VREG via sociale en andere media al geprobeerd energiekanten te waarschuwen. Ook werd een oproep gelanceerd om gegevens over de contacten met de bedrijven die deze verkooppraktijken toepassen te delen met de VREG. Deze oproep heeft resultaten opgeleverd. We merken dat heel wat klanten dat melden.

Tot nog toe duiken in deze getuigenissen vaak dezelfde namen van energieleveranciers op. De VREG heeft de betrokken leveranciers hierop aangesproken. Maar het is daarmee natuurlijk niet aangetoond dat deze leveranciers daar ook iets aan zullen doen. De energieleveranciers maken zich doorgaans zelf niet schuldig aan deze agressieve praktijken. Zij verschuilen zich achter het feit dat dit door onafhankelijke bedrijven gebeurt, die dan op hun beurt nog eens een beroep doen op een callcenter.

Het spreekt voor zich dat dit niet kan. Daarom heb ik het Energiedecreet laten aanpassen. Dat zit nu in een tweede lezing. Dat is zeer belangrijk, omdat dat zowel de VREG als de Vlaamse minister de bevoegdheid geeft om zulke zaken tot op het bot te laten onderzoeken. Wij hopen dat dat decreet, dat nu in tweede lezing zit, ook in het parlement gestemd geraakt, zodat we meer bevoegdheden hebben en nog meer kunnen doen dan we nu op Vlaams niveau kunnen doen.

Ik ben het ermee eens dat we de armoedeorganisaties hierbij moeten betrekken. Ik zal contact met hen opnemen, om te bekijken hoe we die kwetsbare afnemers kunnen bereiken.

U stelt dat de V-test niet gekend is en vraagt of we een nieuwe campagne willen lanceren. Er is op dit ogenblik veel aandacht voor het feit dat elektriciteits- en aardgasprijzen laag zijn. Vergelijken en overstappen kan heel aanzienlijke besparingen opleveren. Dit wordt ook geïllustreerd doordat het aantal vergelijkingen uitgevoerd met de V-test voor gezinnen en voor kleine bedrijven in april 50 procent hoger lag dan in maart.

Bij de uitbetaling van de energiepremie hebben we specifiek verwezen naar de V-test van de VREG. Ik zal dat blijven herhalen.

Daarnaast lijkt het me goed dat we iets efficiënter en gericht werken en vooral de kwetsbare groepen, ouderen, mensen die geen toegang hebben tot internet, hierbij ondersteunen. In mijn gesprekken met de organisaties zal ik dat onder de aandacht brengen, maar daarnaast wil ik daar ook op inzetten via de energiesnoeiërs, de energieloketten en de ecohuizen.

We moeten vaststellen dat de code op federaal niveau niet de gewenste effecten heeft en dus ook niet belet dat energieleveranciers, en vooral de bedrijven die voor hen werken, in de fout gaan bij het benaderen en overtuigen van potentiële klanten.

Maar dan vind ik nog dat het de taak is van de energieleveranciers om het nodige te doen voor de bedrijven met wie ze in zee gaan. Wat we de afgelopen tijd hebben gezien, dat is onaanvaardbaar. Dan ook nog eens gebruikmaken van het imago van allerlei Vlaamse overheidsinstellingen, dat kan niet. We zullen sowieso de energieleveranciers zelf ook nog eens wijzen op hun verantwoordelijkheid, want zij gaan in zee met bepaalde bedrijven en dan moeten ze ook weten met wie ze dat doen. Tegen ons zeggen dat ze dat niet wisten, neen, ze hebben de verantwoordelijkheid om te weten met wie ze in zee gaan.

Ik verwijs naar het Energiedecreet dat we hebben aangepast om zowel het Vlaams Parlement als de minister meer bevoegdheden te geven om tot op het bot te kunnen gaan in dat onderzoek. Het is gewoon crimineel en het is werk voor een rechtbank. Daarmee komen we hopelijk in oktober naar het parlement.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik ben blij dat u op dit vlak de grenzen van uw bevoegdheid opzoekt. Het is goed om te kijken hoe we op ons niveau ervoor kunnen zorgen dat mensen niet worden bedot. Energie is een basisrecht. Als je natuurlijk systematisch te veel betaalt, dat kan niet want het gaat om veel geld.

Minister, u zegt dat er momenteel veel aandacht is voor lage energieprijzen en dat is ook zo. Het is een grote groep, maar het is diezelfde groep die vaak overschakelt, en er is een andere groep die dat nooit doet. Als je niet overschakelt, ook in deze tijd, dan betaal je nog veel meer dan je had kunnen betalen en spaar je natuurlijk minder uit.

Ik ben blij dat u zegt dat u dat in het Energiedecreet gaat inschrijven. Ik ben daar benieuwd naar. Ik wil u ook vragen om, als u weet dat bepaalde leveranciers – eigenlijk is dat bekend – zich via tussenpersonen schuldig maken aan deze verkooppraktijken, met hen een gesprek aan te gaan en hen proberen tot andere inzichten te brengen, want afspraken maken, dat kan op elk niveau gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vergelijkende studie door PricewaterhouseCoopers van de elektriciteits- en aardgasprizen in België en de ons omringende landen – 2338 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): PricewaterhouseCoopers (PwC) deed een lang verwachte studie naar de elektriciteits- en aardgasprizen in België en de ons omringende landen, uitgevoerd in opdracht van de vier energieregulators in ons land, met het oog op de implementatie van de energienorm waar we in de vorige legislatuur al een en ander rond hebben gedaan in dit parlement.

De resultaten bevestigen in grote lijnen wat we al langer wisten: we betalen in België relatief weinig voor aardgas, maar we hebben een hoge elektriciteitsfactuur. Dat is in eerste instantie te verklaren door het grote aandeel openbare dienstverplichtingen, toeslagen en heffingen die via de elektriciteitsfactuur worden aangerekend. België vertoont daarentegen bijzonder lage belastingniveaus voor aardgas, vooral in Brussel en Vlaanderen. Ook dat is een oud en gekend zeer omdat dat effect heeft op ons klimaatbeleid en de uitstoot van broeikasgassen.

Achter die algemene conclusies schuilen genuanceerdere bevindingen: het zijn vooral de gezinnen en kmo-bedrijven aangesloten op laagspanning, die een erg hoge elektriciteitsfactuur betalen. De belastingen, heffingen en certificatenregelingen liggen disproportioneel hoog in vergelijking met de andere gewesten en de buurlanden. Enkel Duitsland scoort nog slechter.

Ook Belgische bedrijven aangesloten op het hoogspanningsnet, betalen in België relatief hoge prijzen, zeker als het gaat over elektriciteit. Vlaanderen kent met de supercap-regeling echter, net als veel buurlanden, een korting toe aan de hele grote elektro-intensieve bedrijven – er zijn er een achttiental die daar in Vlaanderen van genieten –, waardoor Vlaanderen wat dit type bedrijven betreft – in tegenstelling tot Brussel en Wallonië – wel competitief is met de buurlanden.

De supercap-regeling blijkt dus een effectieve maatregel, maar verdient het om continu geëvalueerd te worden. De algemene doelstelling zou een streven moeten zijn naar meer competitieve elektriciteitsprijzen voor de elektro-intensieve sectoren, zonder dat bijkomende kosten naar andere consumenten doorgerekend worden.

De resultaten van deze studie duiden met andere woorden op de noodzaak om de spreiding van de lasten op de energiefactuur opnieuw te herbekijken. Het

regeerakkoord stelt terecht dat een loutere financiering van het klimaatbeleid via de elektriciteitsfactuur nieuwe klimaatvriendelijke elektrische toepassingen afremt. Ik wil de minister dan ook graag herinneren aan haar voornemen om de meer-kosten op de elektriciteitsfactuur niet verder te laten toenemen als gevolg van Vlaams beleid en ook de energienorm om te zetten in effectieve maatregelen. De studie waarvan sprake moet daarvoor een basis bieden.

Minister, hoe evalueert u de resultaten van de vergelijkende studie van PricewaterhouseCoopers in opdracht van de energieregulatoren? Wat zijn de belangrijkste conclusies volgens u?

Hoe verhoudt deze studie zich volgens u met de recente studie van Deloitte in opdracht van Febeliec – de energie-intensieve industrie? Ziet u op basis van de PwC-studie verschillen in competitiviteit tussen baseload- en piekbelastings-profielen?

Hoe evalueert u de Vlaamse supercap-regeling? Is er volgens u een noodzaak om naar aanleiding van het rapport de bestaande regeling bij te sturen? Ziet u een noodzaak voor een gelijkaardige maatregel voor de niet-elektro-intensieve industrie of andere industriële profielen, dus een uitbreiding van de supercap-regeling die verder gaat dan de huidige achttien bedrijven?

Zult u maatregelen nemen om de extra lasten op de elektriciteitsfactuur van gezinnen en vooral van kmo's te verminderen of te verschuiven? Ziet u mogelijkheden in een gedeeltelijke verschuiving van die lasten naar fossiele energiedragers, zoals al vaak door experts is bepleit?

Hoe zult u de energienorm in de toekomst verder uitwerken en welke effectieve maatregelen zult u daartoe nemen? Welke initiatieven neemt u om dit zo veel mogelijk te doen in overleg met de collega's op federaal niveau?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Bothuyne heeft de studie goed gelezen. De studie bevestigt inderdaad een aantal vaststellingen die we ook hebben opgenomen in onze beleidsnota Energie. De studie bevestigt dat de elektriciteitskosten in Vlaanderen voor bepaalde verbruiksprofielen relatief hoog zijn in vergelijking met de ons omringende landen, terwijl de kosten voor aardgas relatief laag zijn. De voornaamste oorzaak voor deze relatief hoge elektriciteitsfactuur zijn onder andere de nettarieven, de kosten voor hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling, de kosten voor de verschillende openbare dienstverleningen en andere lasten waarvan in het verleden is beslist om ze via de elektriciteitsfactuur te verrekenen.

Er zijn nog twee zaken die opvallen in deze studie. Als we ten eerste de jaarlijkse energiefactuur voor een gemiddelde Vlaamse residentiële klant – aardgas en elektriciteit – vergelijken met de omringende landen, zien we dat die factuur nog aan de lagere kant is. We vergelijken het dan met de omringende landen en met Wallonië en Brussel.

Ten tweede bevestigt de studie ook het belang van de supercap-regeling betreffende groene stroom voor de elektro-intensieve ondernemingen in Vlaanderen, hetgeen de competitiviteit van deze bedrijven ten goede komt maar nog onvoldoende is om concurrentieel te zijn met buurlanden wat betreft de elektriciteitsfactuur.

De Deloitte-studie van Febeliec richt zich uitsluitend op de grootste elektriciteitsverbruikers en laat aardgas buiten beschouwing. Deze studie houdt ook geen rekening met de supercap-regeling, waarop elektro-intensieve ondernemingen in Vlaanderen sinds 2018 een beroep kunnen doen. In de PwC-studie is daar wel rekening mee gehouden.

Deze PwC-studie biedt ook een breed beeld van de energiekosten voor meer en verschillende typen verbruikers, maar niet voor de allergrootste verbruikers.

Daarnaast is ook het Verenigd Koninkrijk in de vergelijking opgenomen. De studie die Deloitte voor Febeliec heeft uitgevoerd, geeft tot slot meer informatie over de prijscomponenten waar Vlaanderen of de federale overheid een impact op hebben. De Vlaamse componenten worden sterk beperkt door de grenzen van wat de EU als staatssteun aanvaardt. De federale componenten blijken nog marge te hebben om de competitiviteit van de grootste elektro-intensieve ondernemingen te verbeteren. In de studie van PwC is te zien dat de supercap en andere maatregelen om de kosten voor elektro-intensieve ondernemingen te beperken een positieve invloed hebben op de competitiviteit van de Vlaamse elektro-intensieve bedrijven. Voor de niet-elektro-intensieve ondernemingen kan de supercap-regeling helaas geen soelaas bieden. De Europese richtsnoeren voor staatssteun laten deze vrijstellingsregeling enkel toe voor ondernemingen die elektro-intensief zijn.

Mede op basis van dit eerste studierapport en van de toekomstige rapporten zullen we tijdens deze legislatuur werken aan maatregelen om de energiefactuur voor de gezinnen en de kmo's onder controle te houden. Wat de bijkomende overheidskosten op de energiefactuur betreft, is het sowieso ons streefdoel dat de meerkosten op de elektriciteitsfactuur niet toenemen ten gevolge van het Vlaams beleid. Dat hebben we ook in het Vlaams regeerakkoord afgesproken.

Op mijn voorstel is de Federale Regering op 5 juni 2020 principieel akkoord gegaan met een uitbreiding van de supercap-regeling naar de bijdragen voor warmtekrachtkoppeling (wkk). Ik wil benadrukken dat elke component van de elektriciteitsfactuur een reële kost vertegenwoordigt. Zoals ik al eerder heb geantwoord, proberen we dit met betrekking tot onze Vlaamse bevoegdheden echt onder controle te houden.

Met de nieuwe regeling proberen we de oorzaak bij de bron aan te pakken, bijvoorbeeld door hernieuwbare energie niet te oversubsidiëren, maar wel voldoende te ondersteunen. Aangezien het belangrijk is dat we onze doelstellingen inzake hernieuwbare energie halen, zullen we dit blijven doen. We zullen een gedeelte van de overschotten van de certificaten opkopen en overschakelen naar een investeringssteun die we financieren met het Energiefonds in plaats van met het doorrekenen van de certificatensteun in de elektriciteitsfactuur.

Verder is me gevraagd of ik mogelijkheden zie voor een gedeeltelijke verschuiving van de lasten naar passieve energiedragers. Ik wil dat met de Vlaamse Regering bespreken en ik zal daar nu geen uitspraken over doen.

De laatste vraag betreft de energienorm. We zullen dit sowieso nauw moeten monitoren en, waar nodig, moeten bijsturen. De eerste studie van PwC kan als een nulmeting worden beschouwd. Er zal een jaarlijkse update worden gemaakt. Het Energiedecreet voorziet er sowieso in dat de Vlaamse Regering jaarlijks zal rapporteren over de maatregelen die in dit verband zijn genomen. We bekijken nog wat de meest geschikte manier is om dit te doen. Het zou, bijvoorbeeld, kunnen in het kader van de beleids- en begrotingstoelichting, maar we gaan nog na wat de beste manier is. Met betrekking tot de componenten die niet tot onze bevoegdheid behoren, zullen we met de federale overheid samenwerken. Ik hoop dat we stappen vooruit kunnen zetten zodra een volwaardige Federale Regering kan worden gevormd.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, het zou echt mooi zijn als een volwaardige Federale Regering het resultaat van deze vraag om uitleg zou kunnen zijn. Ik

wil u bedanken voor uw uitgebreid antwoord, maar er is nog wel wat werk op de plank.

Ik heb vastgesteld dat de manier waarop PwC de studie heeft opgesteld en de gebruikerscategorieën heeft ingedeeld, afwijkt van de manier waarop Deloitte dat doet. Dat leidt op zich natuurlijk tot wat discussie met de sector. Het zou nuttig zijn de mensen die de studies aanbesteden en laten maken, ertoe aan te zetten tot vergelijkbare methodologieën te komen, zodat we op dat vlak geen discussies hebben.

De analyse verder verfijnen om rond de energienorm een maximaal draagvlak te hebben, lijkt mij dus bijzonder belangrijk.

We doen het vanuit Vlaanderen inderdaad niet slecht voor die heel grote energie-intensieve bedrijven. De supercap-regeling gaat over achttien bedrijven. Dat is dus een heel beperkt aantal. De studie geeft ook heel uitdrukkelijk aan dat vooral de kmo-bedrijven in een moeilijke concurrentiepositie komen door ons energiebeleid en de manier waarop we een aantal zaken doorrekenen. Zelf ben ik daar, zeker in deze economisch moeilijke tijden, bijzonder bezorgd over. Ik denk dat we daar vanuit Vlaanderen toch nog een tandje bij moeten steken, om vooral die kmo-bedrijven op een of andere manier een garantie te geven dat ze op een concurrentiële manier kunnen werken ten aanzien van hun concurrenten uit het buitenland. Wij zijn op export gericht. We zijn in die zin dus in concurrentie met bedrijven uit onze buurlanden. 80 procent van onze export gaat naar onze buurlanden. Die rechtstreekse concurrentie speelt op dat vlak dus heel sterk. Ik wil u dan ook vragen om daarop te focussen.

Op mijn vraag over een verschuiving naar fossiele energiedragers zegt u dat u dat gaat bekijken en het gaat voorleggen aan de Vlaamse Regering. Dat is goed, maar ik wil u toch vragen om iets meer duiding te geven, als antwoord op mijn vraag. Wat is bijvoorbeeld de timing van wat u wilt gaan doen? Over de grond van de zaak kunnen we het ongetwijfeld later nog hebben.

De supercap wordt nu uitgebreid richting warmte-krachtcertificaten. Ik denk dat dat een goede zaak is. Er is een basis voor die beslissing in de studie van PwC. Hebt u een berekening van de impact van die uitbreiding van de supercap voor die bedrijven? Op welke manier wilt u de uitbreiding in de toekomst evalueren? Is dat ook in het kader van deze studie? Of voorziet u nog andere elementen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Collega Bothuyne heeft de problematiek geschetst. Het klopt dat wij elektriciteit nu heel zwaar belasten, of dat er veel kosten bij komen, en dat een aantal gebruikers daar heel erg nadelige gevolgen van ondervinden. Heel wat duurzame of energievriendelijke oplossingen zijn bijvoorbeeld elektrisch, maar de hoge prijs van die elektriciteit maakt het vooral voor kmo's, maar ook voor gezinnen, bijna onmogelijk om daarin te investeren.

Ik krijg geregeld – en u wellicht ook, minister – vragen van kmo's en van burgers, die zeggen dat ze wel willen investeren in bijvoorbeeld warmtepompen of andere technieken om te verwarmen, maar dat ze het niet doen omdat het veel duurder is dan bijvoorbeeld een gasinstallatie, zowel in gebruik als bij de investering. Het zou goed zijn, zoals collega Bothuyne aangeeft, om te bekijken hoe we een verschuiving kunnen realiseren, zonder de algemene kostprijs te verhogen. Ik denk dat de tijd nu is. We kunnen niet langer wachten. De heer Bothuyne heeft deze vraag trouwens een aantal jaren geleden ook al gesteld. Ik heb die ook al een paar keer gesteld. Ik denk dat we echt niet langer kunnen wachten.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb één bemerking op wat de voorgaande spreker gezegd heeft en één bijkomende vraag.

Ik vind het nogal luguber, mijnheer Danen, dat men altijd over een te hoge elektriciteitsprijs spreekt en dat die elektriciteitsprijs – in uw ogen – dus ook heel sterk moet dalen. Maar als we dat zouden doen, zouden bijvoorbeeld mensen die PV-panelen plaatsen, komen klagen dat de elektriciteitsprijs te laag is, waardoor de terugverdiëntijd langer wordt en ze meer ondersteuning nodig hebben. Ten tweede, als we willen overstappen naar andere fossiele energiedragers om een deel van de kosten door te rekenen, weet u net zo goed als ik dat we hier enkel een bevoegdheid hebben om over te zetten naar gas, en niet als het gaat over mazout en hout.

Minister, als ik de studies bekijk, vind ik het spijtig dat Febeliec de studie op deze manier een beetje tendentius kleurt, door geen rekening te houden met de supercap. Dat is wel degelijk een voordeel dat een aantal bedrijven krijgen. En dan vind ik het maar terecht dat ze daar rekening mee zouden houden. Dat vind ik wel een zwaktebod bij hen. Wat ik anderzijds mis in de PwC-studie, tenzij ik het niet teruggevonden heb, is dat men de totale netkosten bekeken heeft.

En de totale netkosten, dat betekent zowel de distributiekosten als de transportkosten. In het Vlaamse regeerakkoord hebben we heel duidelijk gezegd dat we ervoor zouden zorgen dat de Vlaamse netkosten niet zou stijgen. En als we dit willen gebruiken als uitgangspunt om te bekijken waar we over vier jaar staan, dan is het natuurlijk spijtig dat we nu maar de totale netkosten kennen en zou het beter zijn geweest dat we een opsplitsing konden zien tussen het transportgedeelte, dat federaal is, en het netkostengedeelte, dat regionaal is.

Ofwel moeten we het zelf opvragen. Want ik weet dat de regulator die studie mee heeft gecoördineerd, samen met de Brusselse en de Waalse regulator. Ofwel moeten we vanuit het Vlaams Parlement die vraag stellen aan de regulator, ofwel kunt u daarover bijkomende informatie vragen. Dat zou het plaatje wel vervolledigen. Zo kunnen we een duidelijk beeld krijgen van de federale transportkosten – die weliswaar in de toekomst zouden kunnen stijgen, zeker door het grotere aandeel van offshore – en kan de burger ons achteraf niet verwijten dat de elektriciteitsfactuur duurder is geworden. Neen, de Vlaamse component, waarvoor wij bevoegd zijn, is wel onder controle, maar we zijn afhankelijk van de federale component. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ik dank u voor de verschillende tussenkomsten. Wat betreft de kosten uit het verleden gaat er, zoals jullie weten, jaarlijks nog 1,3 miljard euro naar de elektriciteitsfactuur. Dat heeft te maken met keuzes die men in het verleden heeft gemaakt. Ik ben het niet eens met hoe het in het verleden is gegaan met de groenestroomcertificaten, die oversubsidiëring enzovoort. Indien iemand mij kan zeggen waar ik jaarlijks 1,3 miljard euro kan halen: graag, dan ben ik de eerste om dat eruit te halen. Ik wil het gerust eens vragen op de regering, maar we weten wat het antwoord daarop zal zijn. Dat is een fout die men in het verleden heeft gemaakt. Ik heb van in het begin gezegd dat ik dat niet zal doen. We hebben in het regeerakkoord heel duidelijk afgesproken dat we de oversubsidiëring zullen aanpakken. De afgelopen week heb ik heel wat dossiers naar de regering gebracht waarin we die oversubsidiëring effectief hebben aangepakt. We werken niet meer via het doordraaien van kosten in die elektriciteitsfactuur, maar we houden dat apart en doen dat via het Energiefonds in plaats van de certificatensteun. Ik ben verantwoordelijk voor het beleid dat ik nu voer. Het verleden is het verleden. Tenzij iemand mij zegt waar we die 1,3 miljard euro zullen halen.

Die studie komt er inderdaad vanuit de sector. Gelukkig hebben we ook onze eigen studie. De vier regulatoren hebben namelijk ook een studie gemaakt. Ik baseer mij vooral daarop.

Collega's Bothuyne en Danen hebben al meermaals vragen gesteld over de verschuiving van die lasten. Zoals ik daarnet zei, wil ik dat bekijken. Maar op Vlaams niveau kunnen we natuurlijk weinig doen. Wat de timing betreft, heb ik 2022 vooropgesteld, omdat er dan ook nieuwe nettarieven komen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). Dat is dus het moment om daarnaar te kijken. Maar het is niet evident, omdat je niet veel kunt verschuiven. Zo is de taks op de stookolie een federaal gegeven. 25 procent van de gezinnen verbruikt stookolie. De hefbomen die we op Vlaams niveau hebben, zijn dus niet gigantisch. Maar ik denk wel dat 2022, wanneer ook die nieuwe nettarieven er zijn, het moment is om dat te bekijken.

Het is belangrijk om te weten waar je uitkomt, wanneer je aan één knop draait. We moeten het geheel bekijken. Nog beter zou zijn om het federale luik daarin mee te nemen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor de bijkomende informatie. We komen terug waar we begonnen zijn: bij de noodzaak aan een sterke nieuwe Federale Regering, waarmee we kunnen samenwerken om hierin het verschil te maken voor mensen met een te hoge energie- of elektriciteitsfactuur. Dit wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitbetaling van de forfaitaire vergoeding voor water en elektriciteit in het kader van de coronamaatregelen – 2398 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): In het kader van de coronacrisis besliste de Vlaamse overheid dat elke werknemer die tijdelijk werkloos is geworden door de coronacrisis, een eenmalige vergoeding van 202,68 euro zou krijgen voor de betaling van de water- en energiefactuur, een forfaitair bedrag op basis van verbruiksgegevens van de gemiddelde gezinnen. De vergoeding kan pas worden uitbetaald nadat de rechthebbende de uitkering voor tijdelijke werkloosheid heeft gekregen en de Vlaamse overheid de gegevens van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) heeft ontvangen.

De website van de Vlaamse overheid geeft een overzicht van de data van uitbetaling, afhankelijk van de categorie waartoe men behoort en de datum waarop men tijdelijk werkloos werd door COVID-19. De uitbetalingen voor mensen die tijdelijk werkloos werden in maart 2020, hadden moeten plaatsvinden in de week van 18 mei 2020. We ontvingen signalen dat bij minstens een deel van de rechthebbenden in deze situatie de uitbetaling nog niet heeft plaatsgevonden. Tegelijk voorziet de regeling die we uitwerkten voor deze premie, dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid heeft om bijkomende doelgroepen recht te geven op deze premie. Tot op heden werd hier nog geen gebruik van gemaakt. Ik ben benieuwd hoe het daar op dit moment mee staat.

Minister, hebt u met betrekking tot de uitbetaling van de water- en energievergoeding voor de rechthebbenden die tot einde maart 2020 tijdelijk werkloos werden door COVID-19, vertraging opgelopen? Zo ja, wat zijn hiervoor de redenen? Hebt u weet van vertraging bij de uitbetaling van de uitkering voor tijdelijke

werkloosheid of het verkrijgen van gegevens bij de RVA? Hoeveel vergoedingen zijn er reeds effectief uitbetaald? Hoeveel vergoedingen verwacht u dat er zullen worden uitbetaald? Met welk bedrag komt dit overeen? Voorziet u gebruik te maken van de mogelijkheid om uitbreidingen naar doelgroepen toe te staan? Zo ja, wie zou hieronder vallen? Hoe evalueert u de premie en de effecten op de inkomenssituatie van de betrokkenen? Voorziet u nog dergelijke initiatieven om de energie- en waterfactuur van slachtoffers van de economische crisis te helpen? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Op uw eerste vraag wil ik antwoorden dat er al ongeveer 700.000 premies zijn betaald. Gezien de samenwerking van verschillende Vlaamse en federale instellingen, de verschillende vakbonden en de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen (HVW), en binnen het kader van de verwerking van persoonsgevoelige gegevens, is dit al een hele prestatie.

De eerste automatische uitbetaling aan bijna 350.000 personen is gebeurd op 18 mei, op basis van de gegevens die we van de RVA en van de uitbetalingsinstellingen op 15 mei hebben ontvangen. De tweede betaling van nog eens bijna 350.000 personen heeft vorige week plaatsgevonden.

Er is een vlotte verwerking geweest door de Vlaamse administratie. We zijn voor de uitbetaling natuurlijk afhankelijk van de informatie die we doorkrijgen via de RVA, die op zijn beurt afhankelijk is van de uitbetalingsinstellingen. Uit de vele contacten die we hebben in het kader van deze uitbetaling, zijn we ervan overtuigd dat ook de RVA alles heeft gedaan om ons tijdig van de juiste gegevens te voorzien. Zij kijken natuurlijk ook de informatie na die ze krijgen van de uitbetalingskassen.

Er zijn vertragingen. We krijgen daar meldingen van via de 1700 – het callcenter van de Vlaamse overheid –, maar ook via directe mails en telefoons. Er zijn mensen voor wie de 202 euro zeer belangrijk is en die dat zo snel mogelijk willen ontvangen.

De oorzaken van de vertraging zijn divers. In veel gevallen zijn de gegevens van de federale overheid onvolledig of nog niet doorgegeven. Zo hebben wij vandaag 15.000 rechthebbenden waarvan we van de KSZ nog geen rekeningnummer hebben ontvangen.

Wij overleggen hierover met de Kruispuntbank en met de sociale zekerheid. De kans is groot dat deze rekeningnummers bij een volgende transfer van gegevens aangeleverd zullen worden. Bij de 700.000 betaalopdrachten bleken ongeveer 1000 betalingen niet uitgevoerd vanwege diverse redenen: een onbestaand nummer, een geblokkeerd nummer of een fout rekeningnummer. Verder zijn er nog enkele beperkte groepen waar de uitbetaling nog niet heeft plaatsgevonden. Denk bijvoorbeeld aan grensarbeiders waarvoor het attest nog ontbrak.

Zodra we de nodige gegevens hebben om te betalen wordt de overschrijving binnen enkele dagen uitgevoerd. Naast de eerder vermelde aantallen en pistes wordt nu ook een brief voorbereid die we naar mogelijk enkele duizenden personen gaan zenden om hen te vragen hun rekeningnummer zelf op te geven. Dat gaat dan over de gevallen waarbij het rekeningnummer niet klopt. Ze kunnen het doorgeven, en dat wordt dan bekeken en gecontroleerd.

We hebben reeds 702.855 personen ontvangen via de RVA of de KSZ voor automatische uitbetaling in het kader van artikel 6. Daarvan zijn er ongeveer 16.000 personen die we nog niet hebben kunnen uitbetalen vanwege een ontbrekend of foutief rekeningnummer.

Van de in totaal 704.305 dossiers hebben we 688.314 personen reeds effectief kunnen uitbetalen. Dit cijfer verandert natuurlijk elke dag aangezien we geregeld

betalingsoopdrachten invoeren, en de uittreksels van de banken met de uitgevoerde en geweigerde betalingen enkele dagen later kunnen toekomen.

Op basis van de informatie die wij hebben, hebben we dit berekend voor 850.000 personen die in aanmerking zouden kunnen komen. Maar we zitten nog aan ongeveer 700.000 mensen. We hebben daar een budget van 171 miljoen euro voor.

Wat de uitbreiding naar doelgroepen betreft, ben ik op dit moment in overleg met een aantal kabinetten. We zijn aan het bekijken of we dit naar bepaalde doelgroepen moeten uitbreiden. We moeten dat natuurlijk in nauw overleg doen met de federale collega, omdat zij ook voor een aantal groepen al oplossingen heeft. We bekijken dat verder.

In verband met uw laatste vraag denk ik in ieder geval dat we snel hebben gehandeld. Dat is niet evident, omdat wij zelf niet over die gegevens beschikken; de Vlaamse overheid is niet in het bezit van al die rekeningnummers. We hebben die 202 euro vrij snel kunnen uitbetalen op basis van de mails over problemen met schuldbemiddeling en budgetmeters. U zult die waarschijnlijk ook krijgen. Ik denk dat dit de juiste keuze is; voor die mensen is die 202 euro zeer belangrijk.

De regering heeft ook afgesproken dat dat een eenmalige uitbetaling zou zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, bedankt. Ik heb niet altijd even goed alle cijfers begrepen. Het zou nuttig zijn mocht u die nog schriftelijk kunnen overmaken, zodat we de juiste getallen kennen.

Als ik het goed begrepen heb, zijn er op dit moment ongeveer 688.000 dossiers uitbetaald. Dat is een heel flink aantal. Ik denk dat voor heel veel mensen dit bedrag mee het verschil maakt om rond te komen doorheen deze crisisperiode. Het totaalbudget van 850.000 personen zal dus allicht niet nodig zijn, begrijp ik, of opgebruikt worden. Want u verwacht niet meer dan die 702.000 dossiers. Zo begrijp ik het uit uw antwoord. Daar moet u straks misschien nog wat duiding bij geven.

Minister, ik denk dat het goed is dat de administratie contact opneemt om juiste uitbetalingen te krijgen. Het is mooi dat die 16.000 mensen rechtstreeks worden gecontacteerd. Dat is een bijkomende inspanning van u die een belangrijk signaal geeft met betrekking tot het sociaal gelaat van de Vlaamse Regering.

Hetzelfde geldt voor de uitbreiding van de doelgroepen die u nog bekijkt. We hebben al eerder gesuggereerd te kijken naar de mensen met een contract voor individuele beroepsopleiding (IBO). Ik krijg ook veel reacties van mensen die niet tijdelijk werkloos worden, maar door de crisis meteen definitief werkloos worden. Ook zij zien natuurlijk een zware inkomensval en hebben geen recht op deze eenmalige premie. Tot slot heb ik weet van een aantal sectoren, zoals de scheepvaart en de baggeraars, die stricto sensu niet voor de huidige regeling in aanmerking lijken te komen. De vraag is of u deze verschillende groepen kunt bekijken en misschien nog meer duiding kunt geven bij welke groepen u eventueel nog onderzoekt om voor deze premie in aanmerking te komen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, ik wil nog even tussenkomen met betrekking tot het laatste puntje. We hebben gisteren allemaal de dramatische berichten van de Nationale Bank van België gehoord. Kort samengevat is het geld op.

Nu wordt dit specifiek voor bijkomende doelgroepen gevraagd. Als er iets discriminerends bij is, kan ik daarin komen. Het gaat dan misschien om de koopvaardij.

Als het om de kwetsbare groepen gaat, kan iemand zeggen dat we ons sociaal gelaat niet tonen, maar we hebben maandag wel op de persconferentie beslist om driemaal 15 miljoen euro via de OCMW's ter beschikking te stellen. De OCMW's kunnen op basis van de lokale autonomie zelf beslissen wat ze daarmee doen. We hebben nog dergelijke maatregelen genomen. De Federale Regering heeft voorzien in bijkomende maatregelen voor de OCMW's om de kwetsbare groepen te ondersteunen. Straks is het dubbelop. Ik zou dan ook vragen om voorzichtig te zijn. Als iets discriminerend is en als het niet correct is dat iemand dat krijgt en iemand anders dat niet krijgt, moet dit worden bijgesteld. Dat moeten we dan zo snel mogelijk doen, desnoods met het Vlaams Parlement, zodat het niet tot het einde van het jaar moet duren. Als het erom gaat bepaalde groepen nog meer te geven, hebben we andere kanalen. Er is voorzien in verschillende budgetten voor de lokale besturen en de OCMW's.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Zoals iedereen weet, loopt het toepassingsgebied van het decreet tot 17 juli 2020. We verwachten de komende weken een update van de nieuwe lijsten. Om die reden is de berekening gemaakt. Op basis van de informatie die we krijgen en opvolgen, gaan we er wel van uit dat die 850.000 personen in aanmerking zouden kunnen komen. We krijgen wekelijks of om de paar weken de lijsten met betrekking tot de extra doelgroepen. Uiteraard moeten we hier heel goed naar kijken en moeten we bewaken hoe we dat doen. Daarom ben ik hierover in overleg met de verschillende kabinetten om een beslissing over die kwetsbare groepen te nemen.

In elk geval denk ik dat het heel goed is dat de Vlaamse Regering voor de lokale besturen en de OCMW's de nodige budgetten heeft vrijgemaakt, want zij kunnen op maat van de kwetsbare gezinnen nagaan wat de financiële problemen zijn en waar we kunnen bijpassen. Dat kan goed op maat gebeuren. Ik denk dat dit een passende maatregel is, zeker om die eerste maanden een beetje te overbruggen. Er zijn, voor alle duidelijkheid, daarnaast heel wat andere maatregelen genomen, ook door de Federale Regering.

We verwachten volgende week nog een update van de lijst met betrekking tot een aantal technisch werklozen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank de minister voor de bijkomende informatie. Die cijfers zien we dan ongetwijfeld straks wel passeren via de commissiesecretaris.

Wat de uitbreiding van doelgroepen betreft, moeten we inderdaad geen subsidie op subsidie geven, maar iemand die bijvoorbeeld een IBO-contract heeft, zit niet in de scope van de OCMW's. Ik denk dat dat zinvolle uitbreidingen zijn om te gaan bestuderen, minister. Ik begrijp dat u daarover volgende week nieuws zult brengen en eventueel nog een aantal bijkomende groepen zult kunnen helpen in dezen, waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het verlagen van de ondersteuning voor hernieuwbare energie – 2407 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling – 2419 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de afbouw van steunmaatregelen voor duurzame energie – 2466 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De Vlaamse Regering heeft de voorbije weken een aantal beslissingen genomen omtrent hernieuwbare energie. De aanleiding voor deze vraag was de beslissing van vrijdag 29 mei om de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmte-krachtkoppeling (wkk) in lijn te brengen met het voornemen uit het regeerakkoord om in de toekomst de ondersteuning van hernieuwbare energie verder in te perken en eventuele oversubsidiëring tegen te gaan.

Door de beslissing, minister, komt volgens u alleen al voor de windprojecten 'naar schatting 200 miljoen euro minder in de energiefactuur van de verbruikers terecht'. Dat is een bedrag dat alleszins tot de verbeelding spreekt, vandaar dat het mijn interesse opwekte om er hier een vraag over te stellen.

De steuntoekenning vermindert relatief gezien het sterkst bij grote windturbines. Tegelijk is deze regering ook bijzonder ambitieus. In het regeerakkoord is een forse toename van de geïnstalleerde productiecapaciteit aan windenergie voorzien. Dat is een van uw belangrijkste opdrachten in deze legislatuur, denk ik. De hernieuwbare energiesector is ook een sector die een belangrijke plaats zal moeten krijgen in de relanceplannen van de overheid. Dat is ook compatibel met uw voornemen uit de beleidsnota om een gunstig kader te scheppen voor de uitbouw van windenergie in Vlaanderen, zodat we de ambitieuze langetermijndoelstelling van 2,5 gigawatt aan geïnstalleerd vermogen onshore tegen 2030 effectief kunnen realiseren.

Ondertussen hebt u ook een aantal beslissingen genomen rond fotonvoltaïsche energie en kleinschalige windturbines, met enerzijds een investeringspremie voor de kleine installaties die, als je die uitrekt, per kilowattpiek vrij gunstig is, en anderzijds een veilingsmechanisme. Ik las daar al heel wat commentaar over uit de sector, die bezorgd is over vooral middelgrote projecten die dreigen te verdwijnen of onmogelijk te worden gemaakt. Ook de complexiteit van het voorstel dat u hebt voorgelegd, wordt op de korrel genomen. Ik citeer: "Ingewikkeld is het vanzelf, eenvoud moet je ontwerpen." Het ontwerp dat hier voorligt ter ondersteuning, is niet altijd even eenvoudig. Er kunnen wel eens ongewenste neveneffecten zijn.

Minister, zijn de aanpassingen aan het ondersteuningskader voor hernieuwbare energie genomen in overleg met de hernieuwbare-energiesector, en meer specifiek de windsector? Kunt u toelichting geven bij de methode die gebruikt is om de besparing te berekenen waarover u hebt gecommuniceerd? En kunt u de opvallende verschillen duiden met de berekeningsmethode uit het SERV-document (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) 'Frisse wind door certificatensteun', waarin de

SERV op een veel kleiner bedrag aan mogelijke besparing uitkomt dan wat u hebt gecommuniceerd? Graag had ik dus ook wat toelichting bij de 'naar schatting 200 miljoen euro minder in de energiefactuur van de verbruikers, enkel al voor de windprojecten'. Hoe komt u tot dat cijfer?

We doen een aantal aanpassingen aan de ondersteuning van hernieuwbare-energieprojecten. De essentie is natuurlijk dat er meer hernieuwbare energie wordt geproduceerd en capaciteit wordt geïnstalleerd. Op welke manier zult u de impact van die beslissing de komende jaren opvolgen, monitoren en eventueel bijsturen waar nodig? Wat zal volgens u de impact zijn op het aantal gerealiseerde windprojecten tussen nu en 2030? Is die impact in verhouding met de beperkte besparing die de maatregelen teweegbrengen op de energiefactuur van de gezinnen? Hoe zult u vermijden – en dat is een oud zeer dat we in het verleden al bespraken in deze commissie – dat in de toekomst vooral de minder efficiënte, kleinere onshore windturbines worden gebouwd met een vermogen kleiner dan 3 megawatt?

En tot slot, welke rol ziet u voor de sector van de hernieuwbare energie in de relanceplannen van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb twee vragen die nauw aansluiten, maar om het niet te complex te maken voor de minister, trek ik ze uit elkaar. Ik zal de vraag stellen die aansluit bij de vraag van de heer Bothuyne.

Zoals bekend en zoals de heer Bothuyne al zei, heeft de Vlaamse Regering vorige week een beslissing goedgekeurd over de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmte-krachtkoppeling. Zo besliste ze om de onrendabeletoeperekening aan te passen door de rendementsgarantie of de internal rate of return (IRR) van hernieuwbare-energieprojecten naar beneden bij te stellen. De Vlaamse Regering liet zich voor deze beslissing bijstaan door een Nederlands milieuadviesbureau.

Minister, om uw beleid bij te sturen, deed de Vlaamse Regering een beroep op een Nederlands milieuadviesbureau. Welke procedure werd er gehanteerd om dit bureau aan te stellen? Hoeveel milieuadviesbureaus werden er aangeschreven voor deze opdracht?

Werd de sector van hernieuwbare-energieproducenten betrokken bij de opmaak van deze studie?

In de pers, onder andere in Het Belang van Limburg van 29 mei, deelt u mee dat de toegepaste rendementseisen voor vergelijkbare projecten in de buurlanden lager liggen dan momenteel in het Vlaamse Gewest. Minister, liggen de toegepaste rendementseisen voor vergelijkbare hernieuwbare-energieprojecten in de buurlanden inderdaad lager voor elk type van hernieuwbare energie: zon, wind, biomassa en warmte-krachtkoppeling? Geldt dat voor al onze buurlanden? Werden de gehanteerde rendementseisen in Wallonië en Brussel meegenomen in deze studie? Hoe verhouden de rendementsgaranties in Wallonië en Brussel zich tot de rendementsgaranties die de Vlaamse Regering hanteert?

Minister, u zegt in de pers ook dat de studie aantoonde dat de verlaging van de rendementseisen geen of slechts een minimale impact zou hebben op de investeringsbereidheid bij bedrijven. Werd deze impact per type hernieuwbare energie berekend? Hoe groot zou, volgens de uitgevoerde studie, de impact van deze verlaging zijn op de investeringsbereidheid van bedrijven?

In hetzelfde artikel zegt u ook dat deze ingreep een positieve impact heeft op de energiefactuur van de verbruikers. Zelfs wanneer er op de energiemarkt negatieve

elektriciteitsprijzen aangerekend worden, zal een particuliere eindverbruiker hier niets van merken. Over welk type van verbruikers spreekt u dan? Hoe zal deze beslissing een positieve impact hebben op de energiefactuur?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

U hebt ook vragen over hetzelfde thema?

Bruno Tobback (sp.a): Ja, het moet zijn dat de intenties van de minister veel vragen oproepen, voorzitter.

Ik zal de beschrijving van het voorliggende ontwerp niet herhalen. De collega's hebben het kader perfect geschetst. Ik wil mij op één punt aan de kant van de minister scharen, namelijk dat ze er natuurlijk in slaagt voor minder geld en minder steun dezelfde investeringen in hernieuwbare energie te krijgen. Dat is een goede zaak. En het zou zelfs nog meer moeten zijn, aangezien de Vlaamse overheid op dit moment haar eigen targets voor het installeren van bijkomende hernieuwbare-energiecapaciteit eigenlijk – laat ons eerlijk zijn – niet haalt en in de toekomst nog een heel eind werk voor de boeg heeft.

In die zin ben ik toch wat op mijn honger gebleven bij de verklaringen van de minister naar aanleiding van dit ontwerp van besluit. Ja, er wordt waarschijnlijk geld bespaard door de maatregelen die er zijn. Maar als er een negatieve impact is op de investeringen en er dus minder nieuwe capaciteit wordt geïnstalleerd, zullen we dat geld uiteindelijk toch nog eens uitgeven, want de stroom hebben we sowieso nodig. De vraag is dus toch wel of men hier alleen maar heeft bespaard op geld dat men zal uitgeven in hernieuwbare energie en dat we het uiteindelijk ergens anders naartoe zullen dragen, want de stroom en de energie zullen er toch moeten zijn. En of u nu 200 miljoen euro bespaart in hernieuwbare energie om dan 200 miljoen euro te moeten investeren in andere bronnen van energie, is voor de belastingbetaler een nulresultaat en is voor het milieu en het klimaat en uw Vlaamse ambities een negatief resultaat.

Minister, ik heb een aantal heel concrete vragen. Kunt u inderdaad – de collega's hebben er al op gewezen – verduidelijken hoe men tot de conclusie gekomen is dat er geen negatieve impact zal zijn op de investeringen in duurzame energie?

Als ik de reacties uit de sector hoor, heb ik de indruk dat dat nogal twijfelachtig is. Hoe kunt u hardmaken dat er inderdaad niet gewoon wordt bespaard op het aantal projecten en op de capaciteit hernieuwbare energie die we in Vlaanderen gaan investeren en u dus het tegenovergestelde doet van wat er in het regeerakkoord staat?

Het punt over de negatieve prijzen sluit hierbij aan. Men zou inderdaad geen steun meer krijgen voor hernieuwbare energie in geval van negatieve prijzen. De voorbije maanden werden we regelmatig geconfronteerd met negatieve prijzen en gaf dit keer op keer aanleiding tot een hele klaagzang vanuit de sector van de hernieuwbare energie, over het feit dat die negatieve prijzen ook negatief zijn voor de sector, voor het rendement van de hernieuwbare energieprojecten en dus een slechte zaak zijn. Op welke basis – als u de voorbije maanden mee hebt gevolgd – concludeert u dat wanneer u in dat geval ook geen steun meer geeft, er ook geen negatief effect zal zijn voor de investeringen in hernieuwbare energie?

Minister, bewijs mij dat u niet alleen maar bezig bent met slogans over 'we zijn geld aan het besparen', maar dat u tegelijk ook oog hebt gehad voor het voortzetten van de investeringen in hernieuwbare energie, die u zelf heel de tijd beweert te willen realiseren en ondersteunen.

De voorzitter: Sparen en toch winst oogsten, dat zal de minister ons uitleggen.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, dank u voor al uw vragen. Het zijn allemaal vragen die de sector hernieuwbare energie ons ook heeft gesteld. Ik zal er punctueel op antwoorden, het zal dus een lang antwoord zijn. Ik wil wel eerst vooropstellen dat het geven van heel veel subsidies – dat hebben we in het verleden gezien – geen garantie is voor het halen van je doelstelling. Ik wil hier opnieuw het tekort aanbrengen van de hernieuwbare-energie-doelstelling uit het verleden. In het verleden is er massaal overgesubsidieerd. Als ik de sector zou zijn, dan zou ik nu ook niet content zijn. Ik heb uiteraard ook veel meer centen dan wat we nu aan het doen zijn, maar we hebben ons gebaseerd op de studie en ook gekeken naar de ons omringende landen, waar men wel tamelijk ver staat wat hernieuwbare energie betreft, en waar er veel minder met geld wordt gegooid.

Het is een keuze geweest van deze regering om die oversubsidiëring aan te pakken en daar met wat gezond verstand naar te kijken, en die niet in de elektriciteitsfactuur te draaien, wat in het verleden ook is gebeurd. Oké, ik begrijp dat de sector natuurlijk niet tevreden is, hoe zou je zelf zijn? Als ik minder centen krijg, dan zou ik ook niet tevreden zijn.

Maar goed, die hervorming moesten we doen, zoniet hadden we opnieuw dezelfde fouten gemaakt die in het verleden zijn gemaakt. Ik zal dit wel jaarlijks monitoren want het halen van de doelstelling is voor mij belangrijk. Ik ben ervan overtuigd dat we dat zo kunnen doen, maar we gaan dat jaarlijks monitoren. Dan kunnen we ook goed zien en opvolgen waar we staan.

Op de vraag of er overleg is geweest met de sector, antwoord ik: uiteraard, meermaals hebben we over aanpassingen aan het Energiebesluit uitgebreid overleg gevoerd met de sector zelf. Hun belang is natuurlijk anders dan mijn belang. In deze zaak hebben we een goede beslissing genomen.

Ik zal beginnen met de vragen van collega Bothuyne en dan wat ik nog niet heb beantwoord verder punctueel behandelen op vragen van de andere vraagstellers.

De cijfers van de SERV over de besparingen verschillen fundamenteel omdat de SERV enkel kijkt naar de daling in de ondersteuningskosten tijdens deze legislatuur, dus van 2021 tot en met 2024, terwijl wij een berekening hebben gemaakt over de hele steunperiode.

En in verband met die steunperiode: als je 80.000 euro geeft, is die niet vier jaar maar twintig jaar. En dan lijkt het mij wel logisch dat je dat in zijn geheel bekijkt. Dat is om het verschil aan te kaarten.

Ik geef ook nog toelichting over die 200 miljoen euro: de besparing op de steunkosten voor wind is beschouwd voor de aanpassingen sinds het begin van deze legislatuur. De vooropgestelde IRR is verlaagd van 7,5 in het begin van deze legislatuur naar 5,5. We hebben dat in twee stappen gedaan. Het verschil in nodige steunhoogte voor de lagere IRR bedraagt volgens het onrendabele topmodel bijna 10 euro per megawattuur. Voor een typische windturbine van 3,4 megawattuur met de gemiddelde 2600 vollasturen geeft dat per turbine en per jaar een besparing van ongeveer 81.000 euro, over een steunperiode van 20 jaar, dus 1,62 miljoen euro per turbine. Aangezien we deze legislatuur in de 4 volgende jaren een 130-tal turbines willen realiseren geeft dat in totaal 214 miljoen euro besparing.

De vierde vraag ging over de impact van deze beslissing. We gaan de ontwikkeling van de nieuwe windprojecten inderdaad opvolgen via de maandelijkse statistieken die wij van de netbeheerders ontvangen. Deze betreffen de gerealiseerde projecten. Daarnaast volgen we ook het aantal vergunningsaanvragen en de principeaanvragen voor certificaten op, zodat we ook al in een vroeg stadium van

projectontwikkeling de groei kunnen opvolgen. Jaarlijks publiceert het Vlaams Energieagentschap ook een vergelijking tussen de doelstellingen per technologie en de doelstellingen opgenomen in het Vlaams Energie- en Klimaatplan. Dat zullen we dus op die manier opvolgen.

Wat betreft uw vijfde vraag: volgens ons is het rendement nog steeds voldoende aantrekkelijk, aangezien de IRR nog steeds één procentpunt hoger ligt dan het hoogste rendement dat voor vergelijkbare steunmechanismen in de buurlanden gehanteerd wordt. Ik verwijs daarvoor naar de studie van Trinomics. Daarnaast hebben wij bij de voorbereiding van de gesprekken met de sector vastgesteld dat een aantal ontwikkelaars zeer kostenefficiënt en creatief zijn, waardoor nog veel projecten rendabel zullen zijn, dus met een IRR dat in de realiteit ruim hoger zal zijn dan 5,5 procent.

Hoe zullen we vermijden dat in de toekomst vooral de minder efficiënte onshore windturbines met een vermogen kleiner dan 3 megawattuur gebouwd zullen worden? De Vlaamse Regering is enkel bevoegd voor aanvragen voor omgevingsvergunningsprojecten voor grote windturbines, dus met een vermogen van meer dan 1500 per turbine. Afhankelijk van het aantal turbines en de ligging behandelt de minister van Omgeving dit in eerste aanleg of in graad van beroep. Hierbij wordt uiteraard enkel beoordeeld of het aangevraagde project de toetsing van de voorschriften en de goede ruimtelijke ordening doorstaat.

Het lijkt mij vanuit energie-efficiëntie dan ook aangewezen om op land te streven naar iets grotere turbines, bijvoorbeeld met een vermogen van meer dan 3 megawattuur, indien dit ruimtelijk verantwoord is. Dat laatste is natuurlijk essentieel. Op die manier kan men de relatief schaarse geschikte inplantingslocaties zo goed mogelijk benutten en kunnen we een evenwicht vinden tussen de ruimtelijke inpasbaarheid, de eventuele hinder en de energiedoelstellingen op het vlak van duurzame energie. Grotere windmolens hebben immers een veel grotere opbrengst. Indien de locatie echter om technische redenen enkel geschikt is voor kleinere turbines, bijvoorbeeld vanwege slagschaduw of geluidsimpact op omwonenden, kunnen mogelijks ook kleinere turbines van minder dan 3 megawattuur overwogen worden.

De doelstelling in het regeerakkoord is helder. Dit zijn ambitieuze doelstellingen die ook in de komende jaren nog zeer grote investeringen zullen vragen, en daardoor een belangrijke bijdrage zullen leveren aan de economische activiteiten. Daarom heb ik in het kader van de coronacrisis onmiddellijk maatregelen genomen om de uitvoeringstermijnen van de lopende en de geplande projecten voor hernieuwbare energie te verlengen.

Als aanvulling hierop wil ik zeker nog beklemtonen dat de doelstellingen inzake de investeringen in hernieuwbare energie, in energiezuinige nieuwbouw en vooral in renovatie een enorm investeringspakket inhouden dat de bouwsector kan aanzwengelen.

Mijnheer Danen, de studie betrof een bijdrage lager dan 30.000 euro. In het licht van de wet op de overheidsopdrachten hebben we hiervoor twee studiebureaus met relevante ervaring aangeschreven. Een van beide wenste vanwege een belangenconflict niet deel te nemen. Het voorstel van het andere adviesbureau is aanvaard vanwege de gunstige prijs, de hoge kwaliteit van het voorstel en de degelijke referenties.

Het adviesbureau heeft een literatuurstudie uitgevoerd. De studie is uitgebreid toegelicht voor de commissie Energie en Omgevingsbeleid van de SERV en is aan de sectorfederaties bezorgd. De SERV en de sectororganisaties hebben hun opmerkingen kunnen doorgeven.

In het rapport wordt een overzicht gegeven van de relevante studies met betrekking tot het rendement van investeringen in hernieuwbare energie in Europa. Dit rendement ligt systematisch en aanzienlijk lager dan de IRR-waarden die op dat ogenblik in Vlaanderen van toepassing waren. In de studie wordt per technologie ook een gedetailleerd overzicht van de rendementen gegeven. Samengevat stelt het studiebureau voor elke technologie een rendement voor dat voor Vlaanderen minstens gelijk is aan de hoogste waarde in een buurland. Het uiteindelijke rendement dat aan de Vlaamse Regering is voorgelegd, is in alle gevallen hoger dan het rendement dat het studiebureau heeft voorgesteld.

In de literatuurstudie worden verschillende studies die voor België relevant zijn en een studie voor Wallonië onderzocht. De rendementscijfers voor Wallonië waren echter niet bruikbaar omdat de waarden door het adviesbureau niet actueel werden bevonden. De reden is dat deze cijfers sinds 2006 niet meer zijn geactualiseerd.

Per type van hernieuwbare energie is voor de relevante projectcategorieën niet enkel de IRR, maar ook de impact van de geleidelijke verlaging van de maximale bandingfactoren onderzocht. Dit is telkens voor twee situaties gebeurd, namelijk een simulatie waarin de bandingfactoren met de huidige IRR zijn berekend en een simulatie waarin de bandingfactoren met de in de studie voorgestelde IRR-waarde zijn berekend. Op basis van de studie is de impact van de volledige afbouw van de steunmaxima voor zon en wind tegen 2025 op het aantal projecten gering. Er zal tot 2023 geen impact zijn. In het goedgekeurde besluit worden op basis van het overleg met de sector maximale bandingfactoren voor nieuwe installaties tot en met 2023 vastgesteld. Er valt tot 2023 dus geen impact op de overgrote meerderheid van zon- en windprojecten te verwachten.

Wat de negatieve prijzen betreft, worden de steunkosten door middel van de groenestroomcertificaten aan de elektriciteitsverbruikers doorgerekend. Elke verlaging van de steun leidt dus tot een daling van de energiefactuur. Zo ramen we, bijvoorbeeld, dat de steunverlaging voor zon en wind alleen al tot een besparing van bijna 214 miljoen euro leidt. Ik heb daarstraks al uitgebreid geantwoord dat de keuze om de oversubsidiëring af te bouwen natuurlijk ook de factuur van de verbruikers laat dalen.

Mijnheer Tobback, ik heb uw eerste vraag daarnet al beantwoord. Wat uw tweede vraag betreft, wordt de steun voor zon en wind op basis van de groenestroomcertificaten jaarlijks geactualiseerd.

Door deze actualisatie wordt het rendement van een investeerder gegarandeerd, ook als de prijs van de elektriciteit sommige jaren lager is dan initieel ingeschat. De negatieve prijzen op de markten van de afgelopen weken zullen leiden tot een lagere gemiddelde elektriciteitsprijs in 2020. De steunhoogte zal daarom ter compensatie bij de eerstvolgende actualisatie hoger komen te liggen voor lopende projecten. De situatie zal normaal gezien tijdelijk zijn en zal geen permanente invloed hebben op het niveau van de prijzen op langere termijn. Wij houden dat verder ook mee in de gaten.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bedankt voor uw uitgebreide antwoord, minister. De productie van hernieuwbare energie, een juiste ondersteuning en een goed kader zijn een bijzonder belangrijke opdracht en een bijzonder belangrijk onderdeel van uw taak als minister.

Wat collega Tobback in het begin zei, is uiteraard juist. We moeten daar geen euro te veel aan uitgeven, vandaar dat we in het Vlaams regeerakkoord ook hebben gezegd dat we rekening gaan houden met de evoluties van onder andere de

kapitaalsmarkten. Geld is goedkoper dan een aantal jaren geleden, toen een aantal zaken rond de IRR's zijn vastgelegd. We gaan die evalueren en aanpassen.

Minister, u had het in het begin van uw antwoord over 'massale oversubsidiëring', 'met geld gooien' en dergelijke meer. Ik wil u er gewoon op wijzen dat sinds 2013, sinds het decreet dat ik samen met collega Homans en toenmalig collega Martens heb gemaakt, de oversubsidiëring is beëindigd. Dat is zeven jaar geleden. We slepen inderdaad nog altijd wel een factuur mee van het beleid dat daarvoor is gevoerd, maar ik wil u echt van harte oproepen om niet langer de indruk te wekken – misschien doet u dat onbedoeld – dat de sector van de hernieuwbare energie tot op vandaag een grote bende subsidieslurpers is, die dankzij oversubsidiëring met overwinsten zou gaan lopen. Het is ongetwijfeld onbedoeld, maar u geeft alleszins die indruk met sommige communicatie. Een juiste compensatie voor wat wij als overheid vragen, voor gelijk welke sector, is een juiste aanpak, vandaar ook dat we een aantal zaken ondersteunen.

Dan kijk ik even naar uw berekening. De SERV komt aan 36 miljoen euro besparing voor de totale hernieuwbare-energiesector, op basis van de nog iets lagere IRR van de Trinomics-studie. Als ik dat opentrek naar 20 jaar, de volledige steunperiode, komen we ongeveer aan de helft van het bedrag dat u komt te citeren. Ik denk ook dat u appels en peren vergelijkt, om tot die 200-en-zoveel miljoen euro te komen. U vergelijkt een oude subsidieregeling, die nu zelfs al niet meer bestaat, met wat we nu hebben beslist. Als we de teleurstelling bij de mensen niet willen gaan organiseren, moeten we met juiste cijfers komen. U hebt gecommuniceerd dat dat 200 miljoen euro zal schelen in de energiefactuur. Daar stond niet bij dat dat op 20 jaar is. En daar stond al helemaal niet bij dat dat cijfer eigenlijk door de sector zelf en de experten van de SERV wordt gecontesteerd. Nu, ik begrijp waarom u dat laatste er niet bij zet, voor alle duidelijkheid. Maar het is dus niet zo dat we hier over een massale vermindering van de energiefactuur kunnen gaan spreken, helaas.

Ten gronde: ik ben heel blij dat u over deze hervorming hebt overlegd met de sector en dat u ook de inspanningen wilt doen om dat ook in de toekomst te blijven doen. De impact op deze sector zou wel eens heel groot kunnen zijn. U had het zelf over een aantal grote spelers die efficiënt kunnen werken en op basis daarvan allicht met deze parameters aan de slag kunnen op goede locaties om windturbines te gaan installeren. Maar het zou wel eens kunnen, als we net iets te ver gaan in het knippen van de ondersteuning, dat de kleinere spelers uit de markt gedruwd worden en we straks nog met twee of drie grote windenergiebedrijven overblijven, een oligopolie. En ik heb uit mijn lessen economie geleerd dat het oligopolie op termijn aanleiding geeft tot prijsverhoging.

Ik wil u dus echt vragen om niet alleen te waken over het halen van de doelstellingen inzake windenergie en inzake hernieuwbare energie in het algemeen, maar ook over het in stand houden van een concurrentiële markt. Als we straks afhankelijk worden van twee of drie grote spelers om onze doelstellingen rond hernieuwbare energie en rond energieproductie in het algemeen te halen, zullen wij er als overheid en energieconsument bekaaid van afkomen. Daarom vraag ik om uw monitoring aan te houden, niet alleen op productie en prijs, maar ook op de impact op de markt zelf.

U bent niet ingegaan – dat begrijp ik ook, want u kreeg dat niet mee in onze voorbereiding – op de recentere beslissingen rond de PV-installaties, met een eenmalige premie voor de kleinere installaties en het veilingsmechanisme voor de iets grotere zonneprojecten en de middelgrote windprojecten. Kunt u hierbij wat duiding geven, om zo uw keuzes wat toe te lichten?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar het stelt mij niet helemaal tevreden. Misschien vindt u dat goed, omdat u niet per se wilt dat ik tevreden ben.

Ik heb u vooral gevraagd naar de steunmechanismen. Het lijkt mij goed om naar een realistisch niveau te gaan. Niemand pleit voor oversubsidiëring. Ik sluit graag aan bij het pleidooi van de heer Bothuyne daarover. Want door dat heel vaak te zeggen, blijft u de indruk geven dat de sector inderdaad leeft van oversubsidiëring. Maar ik denk dat dat ondertussen helemaal niet het geval is. Ze hebben tot nog toe gewoon gedaan wat ieder bedrijf zou doen. En vanaf nu is er allesbehalve sprake van oversubsidiëring. Minister, ik wil u vragen zulke woorden niet langer in de mond te nemen, want op die manier wordt de sector helemaal niet geholpen, integendeel.

Ik vroeg u vooral of het steunniveau nog concurrentieel was, of het hoger of lager was in de ons omringende landen. U hebt mij daarop geantwoord. Ik heb het advies van de SERV over de studie er eens bijgenomen. De SERV is in dat opzicht heel duidelijk: er kan niet worden geconcludeerd dat er in Vlaanderen sprake is van oversubsidiëring, ondersubsidiëring of precies voldoende steun. De studie bevat onvoldoende informatie om op basis daarvan een beslissing te nemen over de steunaanpassing. De beslissing is genomen. Ik neem aan dat u die niet zult aanpassen omdat ik dit nu vraag. Maar ik wil u wel vragen om snel te evalueren en met de sector rond de tafel te zitten om te bekijken of het goed is. Want het zou toch bijzonder jammer zijn mocht er het eerste jaar na de invoering van deze beslissing niets meer gebeuren op dit vlak. Kunt u dat monitoren en nagaan of er moet worden bijgestuurd? De sector is in evolutie. Wat een aantal jaren geleden heel zwaar moest worden gesubsidieerd, moet dat nu misschien helemaal niet meer. Andersom geldt dat allicht niet. Het lijkt mij goed om te komen tot een realistisch steunniveau. De studie die nu voorligt, is in mijn ogen helemaal niet goed gebeurd. Daarom vroeg ik u ook hoe u bij die studie bent uitgekomen. De SERV ondersteunt wat ik hierover te zeggen heb. Minister, kunt u dat snel evalueren?

Twee, ik wil u ook waarschuwen om niet te voluntaristisch te werk te gaan in uw communicatie over energieprijzen die kunnen dalen. Een paar van uw collega's hebben dat in het verleden wél gedaan en we zien hoe het met sommigen van hen is afgelopen.

U creëert de verwachting dat de eindgebruiker zal zien hoe de factuur zal dalen als gevolg van uw maatregelen. Wel, minister, dat zal niet het geval zijn. Als de energiefactuur daalt, zal dat te wijten zijn aan andere factoren dan dit soort maatregelen. Want 200 miljoen euro op tien of twintig jaar, tja, in de eindfactuur van een klant is dat misschien 1 of 1,5 euro op jaarbasis. Dat is verwaarloosbaar. Ja, dat is inderdaad wel zo. Ik wil u dus vragen om de verwachtingen niet te hoog te stellen, want als u dat wél zou doen, dan zult u de mensen alleen maar ontgoochelen.

Maar mijn voornaamste vraag is inderdaad: probeer snel te evalueren en te bekijken of de maatregel die u neemt, oké is. Persoonlijk denk ik van niet. Als zou blijken dat de interesse in investeringen helemaal terugvalt, dan is er wel degelijk iets aan de hand en moeten we bijsturen. Uiteraard zijn we te vinden voor een realistisch steunniveau. Daar kunnen we allemaal wel bij varen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, er is toch iets vreemds aan de hand met uw antwoorden in heel dit dossier. In het algemeen is er op dit moment, als je naar de energiemarkt en de productiecapaciteit kijkt, of het nu kerncentrales zijn of gascentrales of warmte-krachtkoppeling of windmolens, met uitzondering van

zonnepanelen, raar maar waar, niemand die bereid is om zonder steun nieuwe capaciteit te bouwen. Al die sectoren vragen steun en garanties wanneer ze capaciteit installeren, of zelfs maar wanneer ze oude capaciteit, zoals in het geval van de kerncentrales, zouden moeten renoveren en wat langer rekken. Ze vragen daar allemaal steun voor, onder andere omdat we hoe langer hoe meer met negatieve energieprijzen en onvoorstelbare prijzen worden geconfronteerd. Dat creëert een moeilijke situatie, het creëert de nood om te kijken of we niet oversubsidiëren, maar u hebt blijkbaar het idee in uw hoofd gekregen dat er alleen maar, en vooral in de sector van de hernieuwbare energie en zeker in dit geval de windmolens, een gigantische oversubsidiëring aan de gang is, en voor al de anderen niet.

U creëert daarmee een fout beeld, want eigenlijk is dat al jaren niet meer het geval, en maar goed ook, eerlijk gezegd. Er is niemand die pleit voor oversubsidiëring, neem ik aan. U creëert daarmee een totaal verkeerd beeld, gebaseerd op informatie van ondertussen bijna een decennium geleden. Dat is vooral pervers omdat met wat u nu doet als regering, u niet alleen maar de effecten voor volgend jaar, maar op lange termijn het investeringskader creëert waarop investeerders zullen reageren.

Tenzij u van plan bent om met de Vlaamse Regering al die windmolens zelf te bouwen, waar ik niet voor zou pleiten, zult u een mechanisme moeten maken waarbij investeerders bereid zijn om erin te stappen. Als u met de Volvo of de Mercedes van uw kabinet naar de garage gaat voor onderhoud, dan betaalt u ook de prijs. Als u die auto koopt, dan betaalt u ook de prijs. Als de Vlaamse Regering investeert in sociale woningen, dan betaalt ze daar ook de prijs voor.

De discussie – een terechte discussie – moet zijn of het de juiste prijs is en of het niet te veel is. Wanneer u in uw toon en uw discours naar de hernieuwbare-energiesector alleen maar betoogt dat ze natuurlijk niet blij zijn dat ze geen geld krijgen, en dat hun belang niet uw belang is ... Hun belang is natuurlijk wel ook uw belang en ons belang. Wanneer we er allemaal volle bak voor pleiten dat we meer hernieuwbare energie in Vlaanderen willen hebben, dat we die sector willen laten ontwikkelen, dat we daar jobs willen in creëren, dat we de doelstellingen willen halen, dan hebben we ook een gezamenlijk belang. Uw toon zet de hele tijd dat gezamenlijk belang in de schaduw ten opzichte van een aantal fictieve besparingen, want uit allerlei studies blijkt dat zelfs die 200 miljoen euro er niet zal komen.

Minister, ik wil nog even inpikken op een belangrijk punt van de heer Bothuyne en de heer Danen, en het sluit ook aan bij de volgende vraag om uitleg van de heer Danen over de middelgrote PV-installaties. In wat u doet, begin ik systematisch een lijn te zien om een aantal grote spelers te bevoordelen ten nadele van kleine bedrijven. Of het nu over de veilingsmechanismen voor PV-capaciteit gaat of in dit geval voor de windmolens, u bent eigenlijk systematisch bezig met een paar grote spelers – ik wil erop wijzen dat dat bijna allemaal buitenlandse bedrijven zijn – de markt cadeau te doen in uw mechanismen, en eigenlijk de kleine Vlaamse kmo's en start-ups uit de markt te prijzen.

Als dat de bedoeling is, dan is dat pervers, dan is dat zonde, dan is dat fout. Als u dat in stilte wilt doen, dan is dat grof, verstopt achter een verhaal van 'we gaan geld besparen'. Iedereen weet dat afhankelijk worden van twee of drie grote spelers op termijn aan de belastingbetaler en de gemeenschap altijd meer geld zal kosten. Hier heb ik de indruk dat u met een fout verhaal voor de foute mensen aan het pleiten bent. Uw antwoord heeft me, eerlijk gezegd, dat idee niet ontnomen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het is natuurlijk een beetje vervelend dat vraag 2502 van collega Danen, die het expliciet heeft over de call wind en zon, hier al voor een stuk is behandeld door collega Tobback en collega Bothuyne.

Dus ik ga mij in mijn tussenkomst hier toch beperken tot het rendement. Zo heb ik voldoende tijd om het straks ook over die call te hebben, als het gaat over betaalbaarheid.

Collega's, ik ga hier toch een rekenoefening voorleggen. Dat ik daar sterk in ben, bevestigt Energiejournaal zelf. Zij zeiden dat 'het technisch goed onderlegd N-VA-parlementslid Andries Gryffroy ons terecht wees op een rekenfout omtrent terugverdieneffecten van zonnepanelen.' Wel, jullie maken hier ook een rekenfout. Ik heb hier een klein voorbeeldje mee. Eigenlijk kunnen jullie dat allemaal via jullie medewerkers of studiediensten eens gaan checken en dat ook eens doen.

Ik heb een park genomen uit Limburg. Waarom? Omdat ik er tot op heden altijd van overtuigd was dat Limburg minder winduren vollast had dan aan de kust. Ik moet echter vaststellen dat in een windpark van 3 windmolens van 3,4 megawatt elke molen 3000 uren vollast heeft. Als we dan de onrendabele top zouden berekenen zouden ze een ondersteuning nodig hebben om een rendabel plan te hebben van 6,5 procent IRR van 1,15 euro per megawattuur. In het voorstel dat nu op tafel ligt met een IRR van 5,5 krijgen ze een ondersteuning van 9,5 euro per megawattuur, daar waar ze eigenlijk maar 1,15 zouden nodig hebben. $9,5 - 1,15 = 8,35$ euro per megawattuur dat ze meer hebben om een IRR te hebben van 5,5 procent.

Bovendien wil ik ook nog eens heel duidelijk het verschil uitleggen tussen een IRR en een return on equity (ROE). Een IRR is het rendement op je project. U, als projectontwikkelaar, gaat daar bijvoorbeeld 20 procent eigen kapitaal in steken, met 80 procent vreemd kapitaal. Als je dan nog rekening houdt met de zeer lage interestkosten van heden, zit je gemakkelijk op een ROE, dus een wederbeleggingsvergoeding, van meer dan 10, 15 procent.

Als ik dat dan doorreken naar cijfers van twintig jaar moet ik vaststellen dat we zelfs met die 5,5 procent nog altijd een ondersteuning geven van 1.675.000 euro per turbine van 3,4 megawatt in het geval van Riemst in Limburg, over twintig jaar. Terwijl ze eigenlijk, om rendabel te zijn, een rendement van 6,5 procent zouden nodig hebben, 240.000 euro.

Wat is mijn conclusie? Sinds 2009 – collega Tobback weet dat zeer goed – hamer ik er al van tijdens de regeringsonderhandelingen op dat we moeten evalueren, dat we met een matrix moeten werken, en dat het niet overgesubsidieerd mag zijn. Wel, ik blijf erbij dat het wel overgesubsidieerd is.

Ik heb nog een ander voorbeeld. Men zegt dat windenergie moet worden geïntegreerd in het net. Maar in de haven van Gent en Antwerpen bijvoorbeeld wordt ze geïntegreerd in het net van de haven. Er is met andere woorden een eigen verbruik van 50 procent. En ik moet vaststellen dat men voor windturbines aan de kust, waar men rekent met een onrendabele top van 5000 euro opstalrecht, 50.000 tot 75.000 euro betaalt per molen per jaar. Waar gaat dat geld naartoe? Uiteraard niet naar de windprojectontwikkelaar maar naar de grondeigenaar. Er zit met andere woorden nog veel soep tussen.

Ik ga de zaak zelfs anders stellen. Het feit dat we nu onvoldoende windturbines zouden hebben in de toekomst zal niet te maken hebben met geld. Het zal te maken hebben met het protest dat er is tegen windmolens. De vraag is dus eigenlijk of we goed bezig zijn met onze normering. Zijn we goed bezig met onze afstandsregels? Zijn we goed bezig met onze milieurechten die daarrond hangen? Maar het gaat niet over geld. Mocht er morgen bij wijze van spreken geen enkele juridische belemmering zijn om een windmolen te mogen bouwen – geen afstandsregels, geen geluidsnormen en dergelijke – worden we vol geplant met metalen stekkendozen die verticaal naar omhoog staan, tot 230 meter hoogte tiphoogte. Dat zullen jullie zien.

Waarom is dat? Omdat de euro's niet het probleem zijn. Er zit nog veel soep aan dat geheel, en dat zullen jullie zien. En dan nu zeggen dat de minister die 200 miljoen euro een beetje misbruikt? Voor de goede lezer: die 200 miljoen euro gaat enkel nog maar over wind. Ik heb het dan nog niet over fotovoltaïsche zonnepanelen, warmte-krachtkoppeling of biogasinstallaties. Maar zeggen dat het absoluut niet meer rendabel is om windturbines te bouwen, en dat men ze daarom ook niet meer zal bouwen, is totaal verkeerd. Men zal wel bouwen. Men zal bouwen omdat het nog altijd rendabel is. De reden waarom men niet bouwt is omdat er soms een vergunningsprobleem is, omdat er protest is vanuit de buurt enzovoort.

Als dat probleem wordt opgelost, zullen er heel veel turbines komen. Dat wil niet zeggen dat het nu zo is omdat de projecten zagezegd onrendabel zijn.

De voorzitter: Minister, kunt u de cijfers in het juiste perspectief plaatsen? Er is een verzoek tot evaluatie.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik zal nog een aantal zaken verduidelijken. We mogen de cijfers van de SERV niet zomaar met het bedrag van 200 miljoen euro vergelijken. Dat bedrag heeft enkel betrekking op wind over een periode van twintig jaar. Dat is ook logisch, want we geven die subsidies niet voor een periode van vier jaar. Het gaat om een periode van twintig jaar. We moeten naar het geheel kijken. Er zijn ook besparingen met betrekking tot zonne-energie en warmte-krachtkoppeling, maar dat zit niet in het bedrag van 200 miljoen euro waar ik naar heb verwezen.

De marktwerking slaat op grote en kleine spelers. We stellen vast dat niet alle investeerders even kostenefficiënt zijn. Integendeel, we stellen vast dat er heel grote verschillen zijn. Ik vind dat niet uit. Sommigen denken dat ik wat bedrijven wil pesten of zo, maar zo werkt het niet. De bekommernis van de vraagstellers is dat we de doelstelling niet zullen halen omdat ik niet genoeg geld geef. Ik vind dat we een aantal vergelijkingen moeten maken. Dat heeft mijn administratie gedaan.

We beschikken ook over die studie door mensen die expertise hebben. Ze hebben die studie ook in andere landen uitgevoerd. We komen tot de vaststelling dat er grote verschillen zijn. We maken geen keuze voor grote of kleine investeerders, maar wel een bewuste keuze voor kostenefficiënte spelers. Dat is een belangrijk gegeven. Als we de ambitieuze doelstellingen willen halen, zullen we ook extra kostenefficiënt moeten zijn. Dat is de logica zelf.

Wat de hervorming van de subsidies betreft, denk ik dat er in 2013 nog een grondige aanpassing is geweest. De IRR is correct, maar ondertussen is de rente wel met 5 procent gezakt. Dat vergeten sommigen te vermelden. De IRR had al tijdens de vorige legislatuur moeten worden verlaagd, maar daarover zwijgen ze dan. Ik breng dit graag aan omdat in het rapport een overzicht wordt gegeven van allerlei relevante studies van de rendementen van investeringen in hernieuwbare energie in Europa. Die rendementen lagen systematisch aanzienlijk lager dan de IRR-waarden die op dat ogenblik in Vlaanderen van toepassing waren.

Mijnheer Bothuyne, mijnheer Tobback, mijnheer Danen, ik denk dat ik op basis van wat in de studie naar boven is gekomen een goede beslissing heb genomen, maar ik stel vast dat jullie het daar niet eens mee zijn. Jullie vinden waarschijnlijk dat het te weinig geld is. Volgens mij heeft het verleden aangetoond dat we die doelstelling met veel meer geld dan nu ook niet haalden. Jullie moeten me eens uitleggen hoe dat komt.

Ik vind het wel de taak van de overheid na te gaan dat er een participatieproject is voor, bijvoorbeeld, met een windmolenproject wordt begonnen. De mensen

moeten mee zijn. De actiecomités moeten voldoende worden gevoed. We moeten ook bekijken waar dat zal gebeuren. Wat zijn de beste plaatsen om die windmolens te zetten? Ik hoop dat we binnenkort, als we de wind- en zonnepannen opmaken, vooral naar die factoren kunnen kijken. Ik denk echt dat dit belangrijk is, ook voor de bedrijven die hiermee worden geconfronteerd. Zoals ik al heb gezegd, zullen we dat jaarlijks monitoren. We zullen dan zien wie gelijk heeft.

Ik denk dat het veel beter is om met dit te starten, collega Bothuyne. Dat is ook overeengekomen in het regeerakkoord. Ik vind het zeer bijzonder dat u nu ineens zegt dat dat allemaal niet goed is. Het is in ieder geval goedgekeurd in de regering, met uw partij erbij.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, u luistert blijkbaar niet als ik iets zeg. Anders zou u niet gezegd hebben wat ik daarnet heb gehoord. Ik heb het regeerakkoord inderdaad samen met collega Gryffroy onderhandeld op dit punt. En inderdaad, de kapitaalsmarkt is geëvolueerd. En de IRR is daardoor inderdaad voor evaluatie en herziening vatbaar. Ik wil er gewoon op wijzen dat u de impact van uw beslissingen goed in de gaten moet houden, niet alleen als het gaat over de productie, maar ook over de evolutie van de markt en het aantal spelers dat zich daar nog op bevindt. Want hier zitten we op een snijpunt dat potentieel gevaarlijk is en tot een prijsverhoging kan leiden.

Ten tweede wil ik dat u ermee ophoudt om hernieuwbare energie in uw communicatie systematisch te associëren met oversubsidiëring. Dat is sinds 2013, ook met uw partij aan boord – u kent mevrouw Homans ongetwijfeld –, niet meer het geval. En inderdaad, de kapitaalsmarkt is geëvolueerd, vandaar dat we de aanpassing aan de IRR hebben ingeschreven in het regeerakkoord. En u voert dat nu uit.

Ik kan ook wel rekenen. U komt tot die 200 miljoen euro door twee beslissingen samen te tellen. We zijn eerst van 7,5 naar 6,5 procent gegaan, en nu gaan we van 6,5 naar 5,5 procent IRR. U neemt eigenlijk twee beslissingen samen en op basis daarvan komt u tot een bepaalde berekening op heel lange termijn en geeft u de indruk dat we op korte termijn 200 miljoen euro kunnen uitsparen. Helaas is dat laatste niet correct.

Uw cijfer is ook niet helemaal juist, vrees ik. Voor windturbines groter dan 3 megawatt – en ik begrijp dat u daarnaar streeft – daalt de steun van 8 euro naar 3,6 euro per megawattuur. Daar kun je dus onmogelijk uit besluiten dat we 10 euro per megawattuur uitsparen. Zelfs al zou je de twee stappen, van 7,5 naar 6,5 procent en van 6,5 naar 5,5 procent, mee in rekening brengen.

Ik denk dat het heel belangrijk is dat u niet alleen ons regeerakkoord heel juist uitvoert, en dat u dat monitort op alle aspecten, zowel wat betreft productie, impact op de markt als impact op de prijs voor de mensen, maar dat u daar ook juist en to the point over communiceert, met juiste cijfers, om op die manier zowel bij de consument en de belastingbetaler als bij de markt iedereen mee te krijgen. Ik steun u volledig in uw verhaal over participatie en iedereen meekrijgen. Ik denk dat u daar de juiste keuzes in maakt. En ook inzake IRR maakt u juiste keuzes, maar u moet wel bedachtzaam zijn over de impact op markt en prijs op langere termijn, en vooral: juist communiceren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik heb soms het gevoel dat het hier een beetje een dovemansgesprek is. Er worden soms dingen geïnterpreteerd of woorden in de mond gelegd die helemaal niet correct zijn. Niemand heeft hier gepleit voor oversubsidiëring. Ik ga dat woord niet meer gebruiken, want hoe vaker het wordt

gebruikt, hoe meer je de indruk geeft dat de sector daar inderdaad onderhevig aan is, wat voor alle duidelijkheid niet meer het geval is.

We gaan het hier en nu allicht niet eens worden met elkaar, maar misschien later wel. Ik zeg niet dat die studie niet goed of niet goed genoeg is om ons op te baseren om de beslissingen te nemen die u genomen hebt. Het is de SERV die dat zegt: de studie geeft onvoldoende informatie om te kunnen beslissen wat u beslist hebt. Ik vind dat straf. Ik denk niet dat u dat hier en nu zult terugdraaien, maar ik zou u wel willen vragen om snel te evalueren en te bekijken wat er aan de hand is.

Ik neem aan dat u de Vlaamse bedrijven en onderzoekscentra wilt ondersteunen. Er is in Vlaanderen heel wat capaciteit aanwezig om dit soort studies te doen. Ik begrijp niet waarom zij niet meedoen aan dit soort onderzoeken, want de studie is inderdaad wat onvolkomen.

Drie, u zegt dat de sector betrokken is. Ik stel me echt de vraag in hoeverre de sector werd betrokken bij dit soort maatregelen. Volgens mij was dat erg weinig. Ik houd mijn hart vast voor de gevolgen. Zij kunnen die het best inschatten. Ik wil u vragen om daar wat meer rekening mee te houden.

Ten slotte heb ik een laatste opmerking. U zegt dat de steun voor PV in de ons omringende landen veel lager is. Is dat echt zo? Volgens mij is dat helemaal niet het geval. Dat is een welles-nietesdiscussie, waarop u misschien niet meteen zult kunnen antwoorden. Ik vind dat er heel wat mist hangt rond dit soort maatregelen en rond de studie waarop u zich baseert om tot die beslissingen te komen. Kunt u dat snel evalueren? Ik stel vast dat de heer Bothuyne dat ook vindt.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): In de eerste plaats betreur ik het heel erg dat collega Gryffroy mij heeft herinnerd aan mijn trauma's uit 2009. Want ik herinner mij dat nog zeer goed. Maar ik merk dat het op hem blijkbaar ook indruk heeft gemaakt, aangezien hij het nu nog weet.

Maar op één punt ben ik het wel met hem eens, namelijk dat er inderdaad niet alleen maar over financiële drempels moet worden gesproken wanneer we het hebben over windenergie op het land in Vlaanderen. En dat we daar problemen hebben, is absoluut een feit. En het gaat over andere problemen dan alleen maar geld en rentabiliteit, daarover ben ik het helemaal met hem eens. Alleen hoor ik vanuit de Vlaamse Regering ook niet veel klare en duidelijke richtlijnen en initiatieven om iets te doen aan die problemen en dat klaar en duidelijk op te lossen, op een manier die voor iedereen acceptabel is.

We zijn er nog niet. We staan open voor discussie, ook vanuit de oppositie. Maar die gaat inderdaad over meer dan geld. En wanneer het over geld gaat, minister, blijf ik het echt wel betreuren dat er u blijkbaar heel veel aan gelegen is om vooral te allen prijze, desnoods tegen alle feiten, alle realiteiten en alle redelijke vraag in, te kunnen bewijzen dat u bespaart op investeringen in hernieuwbare energie. Want het gaat niet om besparen op investeringen in hernieuwbare energie, het zou moeten gaan over meer investeren in hernieuwbare energie, voor meer return. De vraag die we hier alle drie hebben gesteld, was: kunt u garanderen dat u met minder geld minstens evenveel kunt krijgen of dat u met minder geld zelfs meer kunt realiseren? Want dat is wat u in uw eigen regeerakkoord hebt geschreven. Op die vragen bent u niet ingegaan.

Het enige wat u absoluut wilt hebben gezegd, is dat u 200 miljoen euro minder geld zult uitgeven. Of dat waar is, is nog maar zeer de vraag, want ook dát kunt u niet aantonen. En of het over deze legislatuur of over de volgende vijf gaat, kunt u evenmin uitleggen. U wilt alleen maar communicatief een oefening doen, waarbij

u zegt: we gaan hier geld besparen. Terwijl het uw ambitie is of zou moeten zijn – zo staat het toch in uw regeerakkoord, dat niet ik, maar de heren Gryffroy en Bothuyne hebben geschreven, ik zat daar niet bij deze keer en ben van nieuwe drama's bespaard gebleven ... Maar uw opdracht is niet: zo weinig mogelijk geld uitgeven. Uw opdracht is: met zo weinig mogelijk geld zoveel mogelijk hernieuwbare energie realiseren. En blijkbaar hebt u alleen maar het eerste deel gehoord.

Wat ik heel goed genoteerd en onthouden heb, is: als we de doelstellingen willen halen, zullen we kostenefficiënt moeten zijn in al wat we uitgeven in hernieuwbare energie. Dat is in elk geval een opmerking van u die ik meeneem voor de discussie die we straks in de plenaire vergadering zullen voeren rond de adviezen in verband met de ISVAG-oven (Intercommunale voor Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten). Want daar heeft uw eigen agentschap, naar alle waarschijnlijkheid onder uw druk, laten weten dat we kostenefficiëntie niet serieus moeten nemen. Maar die discussie zullen we straks voeren. Ik dank u.

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy, ik kan u het woord niet meer geven. Maar ik ben er zeker van dat u die rekenoefening samen met ons op een ander moment zult overdoen.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitbreiding van de middelen voor het Just Transition Fund en de stand van zaken met betrekking tot het territoriale 'Just Transition'-plan van België – 2491 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord. U hebt een plan met België, of heb ik dat verkeerd gelezen?

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik begrijp niet goed wat u bedoelt, voorzitter. Het gaat mij om de toegenomen middelen voor het zogenaamde Just Transition Fund (JTF) en de stand van zaken. De Europese Commissie stelt voor dat 25 procent van alle EU-programma's die geld naar de lidstaten schuiven, moet worden besteed aan vergroening – helaas.

Ook het Europees transitiefonds van de regio's, dat moeite heeft met de energietransitie, zou nu fors meer middelen toebedeeld krijgen. Voor de financiering van dit JTF, gelinkt aan het cohesiebeleid, stelde de Europese Commissie in het voorjaar aanvankelijk een budget van 7,5 miljard euro voorop. Nu zou dit stijgen naar 40 miljard euro. 30 miljard euro daarvan zou uit het voorgestelde herstellfonds komen naar aanleiding van de coronacrisis en 10 miljard uit de meerjarenbegroting 2021-2027.

Voor België zou dit een stijging van het toegewezen budget betekenen van 68 miljoen naar 380 miljoen euro. De vrijgave van die financiële middelen uit het JTF staat wel in verband met de evolutie van de nationale doelstellingen naar klimaatneutraliteit tegen 2050.

In het Overlegcomité van februari 2020 hebben de overheden in België zich ertoe verbonden om, en ik citeer: "de nationale langetermijnstrategie, die een minimale verbintenis is, op geregelde tijdstippen te actualiseren" en zodoende bevestigde het "de gemeenschappelijke wil om naar koolstofneutraliteit te streven".

De eigenlijke toewijzing van de JTF-middelen gebeurt via de territoriale 'Just Transition'-plannen. Bijgevolg werd in het voorjaar gesteld dat er zo snel mogelijk

overleg moest worden gepleegd met de gewesten, de gemeenschappen en alle stakeholders.

Minister wat is uw reactie op de plannen van de Europese Commissie om het budget voor het JTF te doen stijgen tot 40 miljard euro?

Heeft de Europese Commissie rekening gehouden met het protest van de Vlaamse Regering, van u en van minister-president Jambon, tegen de oorspronkelijke verdeling van die middelen, waarbij Vlaanderen sterk benadeeld werd? Ik herinner me uw felle woorden in de commissie wat dat betreft, waar ik toen in beginsel heel opgezet mee was. Komt het nieuwe budget, de stijging van 68 naar 380 miljoen euro, tegemoet aan uw bezorgdheden? Indien wel, waarom? Indien niet, wat moet er volgens u dan nog worden bijgestuurd?

Hebt u zicht op wat die stijging in België zou betekenen voor het aan Vlaanderen toegewezen budget? Hoe verhoudt het voorgestelde, aan Vlaanderen toegewezen bedrag zich tot de bijdrage van Vlaanderen aan de voorgestelde meerjarenbegroting van de EU?

Wat is de intra-Belgische stand van zaken rond de voorbereiding van het Belgische territoriale 'Just Transition'-plan? In hoeverre werd hier met de gewesten al over overlegd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer van Rooy, ik ben zeer blij dat u ook geïnteresseerd bent in deze thematiek. Ik zal beginnen met een algemeen pleidooi dat we een economisch herstelbeleid post-covid moeten voeren en dat we dat zoveel mogelijk samen moeten doen met die energie- en klimaattransitie waar we voor staan. De droogteproblematiek is u bekend, die is niet uit de lucht gegrepen maar is een gevolg van de klimaatverandering. Het is evident dat we het economisch herstel maximaal moeten afstemmen op de energie- en klimaattransitie. Ik heb altijd gezegd dat ik daarvoor ook kijk naar de middelen die op Europees niveau zouden worden verdeeld.

U weet dat ik geen groot voorstander ben van het Europese JTF. Dit fonds lijkt me vooral bedoeld om uw vrienden, landen als Polen, over de streep te trekken om akkoord te gaan met de doelstelling van Europese klimaatneutraliteit in 2050. De toewijzing van middelen uit het JTF aan België was initieel erg laag. Ook in het aangepaste voorstel van de Europese Commissie blijft dit aandeel veel te laag, namelijk slechts 1 procent van het totale fonds. Voordien was het 0,9 procent, een groot verschil is dat dus niet.

De Europese Commissie formuleerde de aanbeveling om de aan België toegewezen middelen uit dit fonds prioritair in te zetten in Henegouwen. Het zal u dan ook niet verbazen dat ik geen grote fan ben, noch van het eerste noch van het tweede voorstel.

Zoals gezegd blijft de toewijzing van middelen aan de lage kant. Eerst was het 0,9 procent, nu gaat 1 procent van de middelen naar België. Op Europees niveau is hierover al heel veel vergaderd, maar vreemd genoeg heeft het punt van de verdeling van de middelen uit het fonds nog niet op de agenda gestaan. De bedoeling is dat dit punt onderdeel zal uitmaken van de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader, de zogenaamde MFK-onderhandelingen. We zullen vanuit Vlaanderen uiteraard onze voorstellen doen om de verdeelsleutel beter af te stemmen op de transitie-uitdaging waar elke lidstaat voor staat.

Er zijn in het aangepaste Commissievoorstel tot nu toe echter zo goed als geen wijzigingen aangebracht aan de verdeelsleutel voor toewijzing van de middelen uit het fonds aan de lidstaten. Het nieuwe voorstel komt dus niet tegemoet aan de

bekommernissen en de voorstellen van mezelf en de Vlaamse Regering, zoals bijvoorbeeld om in de allocatiemethode regio's met een industrie die een hoge toegevoegde waarde creëert, niet te benadelen. De Vlaamse Regering heeft niet alleen een brief gestuurd, ik heb zelf ook informele gesprekken gehad met een aantal mensen van het kabinet van mevrouw von der Leyen.

Zoals u zelf aanhaalt, zou België conform het nieuwe voorstel 380 miljoen euro ontvangen uit het JTF. Op welke manier dit bedrag intra-Belgisch zou worden verdeeld, is nog niet beslist. In het nieuwe scenario waarbij België 380 miljoen euro ontvangt, is er sowieso nog ruimte om de middelen in meerdere regio's in te zetten die voor een grote transitie-uitdaging staan, en niet enkel in Henegouwen.

Wat betreft de bijdrage vanuit Vlaanderen aan dit verhoogde JTF, moet ik erop wijzen dat de Belgische bijdrage aan het EU-budget volledig wordt gedragen door de federale begroting. Uw vragen daarover moet u dus niet aan mij stellen, maar aan mijn federale collega's.

De besprekingen rond de opmaak van het Belgische territoriale 'Just Transition'-plan moeten nog van start gaan. Eerst moeten de Europese besprekingen over dit fonds worden afgerond. Op het Europese niveau is er al meermaals vergaderd, maar niet over het punt van de verdeling van de middelen. Dat stond nog niet op de agenda, dat moet dus eerst gebeuren. In een volgende fase kunnen we dan binnen België rond de onderhandelingstafel zitten met de andere gewesten om een eerlijk deel van dit Belgische geld uit het JTF naar Vlaanderen te brengen.

De Vlaamse Regering heeft alvast steeds gehamerd op een consequente toepassing van het principe van subsidiariteit bij de verdeling van de middelen uit het JTF binnen elke lidstaat. België moet met andere woorden binnen zijn territoriale transitieplan zelf de gebieden aanduiden die in aanmerking moeten komen voor ondersteuning, zonder hierbij gebonden te zijn aan de aanbeveling van de Europese Commissie. In het kader van het Europees semester had de Europese Commissie de aanbeveling gedaan om de Belgische middelen uit het fonds volledig in te zetten in de regio Henegouwen. Deze aanbeveling is weliswaar niet bindend. Op vraag van België heeft de Commissie alvast ook verduidelijkt dat ze openstaat voor een dialoog met de lidstaten over de territoria die onder het plan voor een rechtvaardige transitie zouden vallen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Even voor de goede orde: de Polen zijn niet meer of niet minder mijn vrienden dan welk ander land ook ter wereld, uitgezonderd natuurlijk islamitische en communistische regimes. U weet – en u moet dat ook maar eens proberen – dat het Vlaams Belang het 'Eigen volk eerst'-principe altijd toepast, of het nu tegenover de Polen, de Oekraïners, de Russen, de Afghanen, de Brazilianen of wie dan ook is.

Dit gezegd zijnde, u vermeldt droog de problematiek en dat wordt nu natuurlijk geframed als een gigantisch probleem dat het gevolg is van de klimaatverandering, terwijl er intussen 20 procent van het drinkwater weglekt uit de leidingen. Het gaat over ontelbare miljoenen liters. Ik zou zeggen: focus u daarop in plaats van op die potsierlijke pogingen om het klimaat te sturen. Dat zal ook nooit lukken, het klimaat zal veranderen. Laat ons dus zo veel mogelijk aan adaptatie doen en ons aanpassen aan de klimaatverandering. We kunnen misschien eens kijken naar Israël, een land dat zeventig jaar geleden is ontstaan in een droge woestijn en het prima doet met het drinkwater, net zoals met het grondwater.

U bent geen grote fan van het JTF. U hebt dat een aantal keren herhaald. Het doet me plezier dat u dat zegt maar het staat toch wel in schril contrast met de stoere

woorden van u over 'De Green Deal is de Mean Deal', 'De EU is de pedalen kwijt en Vlaanderen is beroofd'. Ik zal het nooit vergeten, ik was die dag zo gelukkig als wat. U herhaalt dat vandaag niet terwijl de EU u natuurlijk aan het lijntje houdt en u onderdanig heeft geknecht. Eigenlijk bent u een speelbal van de EU. Er zijn al brieven gestuurd, of er is een brief gestuurd, en wij wachten gewoon als slaafjes op wat we uiteindelijk zullen krijgen.

Als de verdeling klopt dat wij nu 380 miljoen euro zouden krijgen en als ik zie wat de andere landen – ik heb hier een lijst – zouden krijgen bij de nieuwe verdeling naar aanleiding van de stijging naar 40 miljard euro, dan blijft de verhouding exact hetzelfde. België krijgt ten opzichte van al die andere landen even weinig als voordien. Het is even schandalig als toen we er hier weken geleden over hebben gedebatteerd. Het is veel te weinig. Wat Vlaanderen daarvan zou krijgen, daarover blijf ik op mijn honger zitten.

Ik wil u tot slot nog deze vraag stellen. Minister, u spreekt over 'een verdeelsleutel' en een 'eerlijk deel'. Ik herhaal mezelf maar ik heb u exact die vraag een aantal weken geleden gesteld. Minister Demir, wat is voor u een eerlijk deel voor Vlaanderen? U mag dat in procenten uitdrukken, u mag dat in euro's uitdrukken, maar ik zou het toch eens graag weten zodat we tenminste weten waarmee u naar de onderhandelingstafel gaat. Welk percentage en welk bedrag hebt u in uw hoofd en op wat is dat dan gebaseerd, vraag ik mij af.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega van Rooy, het verschil tussen u en mij is natuurlijk dat ik alles op alles aan het zetten ben om invloed te hebben. Ik voer gesprekken op alle niveaus om er toch voor te zorgen dat Vlaanderen ook een deel krijgt. De verhoging naar 380 miljoen euro is nog altijd niet veel en dat heb ik ook aangehaald. Ik blijf dat weinig vinden want het is een aanspraak op amper 1 procent van de middelen uit het fonds. Nogmaals, ik denk dat men vooral de middelen zal inzetten om bepaalde landen over de streep te trekken en om de doelstelling van de Europese klimaatneutraliteit in 2050 te halen. De vraag is wat dat op Belgisch niveau betekent en hoe het binnen België moet worden verdeeld. U begrijpt ook wel dat ik door de aanbeveling van de Europese Commissie met nul euro aan tafel kom. Dat snapt u ook, hè? Toch?

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Anders zou ik die vraag niet stellen, minister.

Minister Zuhal Demir: Trouwens, ik ga die onderhandelingen niet zelf doen, dat doet de minister-president voor Vlaanderen. Ik moet dit ook nog met hem bespreken. Ik denk dat we het maximale er moeten uit halen om tot een goed akkoord te komen op het intra-Belgische niveau. Dat het niet gemakkelijk zal zijn, kan ik beklemtonen. Ik zal eerstdaags ook met de minister-president bespreken hoe we het dossier gaan aanpakken om onze positie aan de Belgische tafel te bepalen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Het verschil tussen u en mij, minister Demir, is ook dat ik natuurlijk nooit – en dat is al jaren en decennia zo – zou hebben ingetekend op dit soort Europese Unie of op zo'n Green Deal, die u ook terecht een 'mean deal' hebt genoemd. Ik zou daar nooit op hebben ingetekend en ik zou ook niet – wat u wel doet – hebben ingetekend op de klimaatreligie waarmee een zogenaamde klimaatneutraliteit in 2050 moet worden bewerkstelligd.

Kijk, als u dat spel meespeelt met de Vlaamse Regering en met minister-president Jambon, als u meestapt in die logica van de klimaatneutraliteit van de EU, dan zult u als België, en dus ook als Vlaanderen, altijd achterblijven met peanuts. Dan zullen we, zoals ik daarnet zei, het slaafje blijven dat onderdanig moet gaan bedelen bij

de EU om toch wat borrelnootjes te krijgen, terwijl andere landen – of dat nu Polen is of Italië, dat interesseert me niet – met veel meer geld gaan lopen. Dat is ten diepste onrechtvaardig.

Ik betreur het dat u geen antwoord wilt geven en een beetje naar Jan Jambon verwijst. Goed, maan Jan Jambon dan maar aan om naar de onderhandelingstafel te gaan en met zijn vuist op tafel te slaan om een significant hoger percentage te krijgen. Kleef er ook een getal op en laat ons dat alstublieft ook weten. Ik denk dat de Vlamingen daar recht op hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.